

BASF

The Chemical Company

Seme rađa profit

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrain.rs**hrana produkt**

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com

Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA

Godina II • Broj 25 • 11. oktobar 2013. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

Foto: M. Mileusnić

Na Zelenoj pijaci u Sremskoj Mitrovici, uz dobru ponudu, pravi povrtari su nezadovoljni zbog konkurencije prekupača, ovi drugi su ljuti zbog malog broja kupaca, a svi zajedno na krizu i tešku ekonomsku situaciju.

Pare svima fale, a po rečima prodavaca, jedino su penzioneri ostali, koliko-toliko, stalne i redovne mušterije čija pojava mami osmeh na lica prodavaca. Ali, ni penzionerima nije lako jer u teškim vremenima, od malih primanja, često izdržavaju nezaposlenu decu, pa i unuke.

Strana 10.

U OVOM BROJU

SAVETI STRUČNJAKA:

Momenat za obradu i setvu

Strana 3.

IZMEĐU PROŠLOSTI I BUDUĆNOSTI:

Kako revitalizovati sela?

Strana 6.

VIŠNJIĆEVO • GORAN ZARIĆ, APSOLVENT POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA

Odlučio da ostane na selu

Još kada je upisivao Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu, Goran Zarić iz Višnjićeva znao je da će nakon što diplomira ostati u svom rodnom selu i nastaviti porodičnu tradiciju bavljenja mlekarstvom. Kaže da je od malih nogu u poljoprivredi i da je upravo zbog toga i izabrao da studira baš taj fakultet, smer zaštite bilja. Zajedno sa ostalim članovima svoje porodice: ocem Borivojem, majkom Cvijom i braćom Milanom i Srđanom, ovaj 27-godišnji mladić već godinama vodi porodičnu farmu krava.

Strana 9.

SMS MALI OGLASI
064/1629-737

- Od 30. 9. do 4. 10. 2013.
- Rast cene pšenice
 - Stabilna cena soje
 - Dešavanja na svetskim berzama

Najavljene investicije u Vojvodini

Pokrajinski sekretar Goran Ješić istakao da cilj nije da se iz Vojvodine izvozi merkantilni kukuruz, već da se pronade način da se on doradi i tako izveze

Vojvodanski sekretar za poljoprivredu Goran Ješić izjavio je sajmu prehrambene industrije ANUGA u Kelnu da se nada da će već od naredne godine u sektoru prehrambene industrije u Vojvodini biti realizovane investicije koje će dovesti do povećanja broja zaposlenih i većeg izvoza poljoprivrednih proizvoda.

-Mi imamo već nekoliko ozbiljnih investitora koji će doneti tu dodatnu vrednost u oblasti poljoprivrede i nadam se da ćemo već sledeće godine imati priliku da otvorimo te pogone na teritoriji AP Vojvodine. Primarna proizvodnja nije, niti će ikada biti razvojna šansa, nego je to fundament za preradu i doradu koje mogu da uposle višak ljudi i da učine da izvoz bude taj koji će doneti vrednost poljoprivredi u Vojvodini - rekao je Ješić za RTV.

Predstavljajući potencijale Vojvodine u toj oblasti, Ješić je okupljenim investitorima rekao da je izvoz poljoprivrednih proizvoda po hektaru u Vojvodini iznosi 400 evra, što je manje nego u zemljama regiona i daleko ispod proseka najrazvijenijih zemalja.

- Shvatili smo da osnovni problem nije primarna proizvodnja, jer imamo dobre seljake, već je najveći problem u prerađivačkoj industriji koje je malo i ne možemo da dostignemo veliki izvoz po hektaru. To je dokaz da nemamo dodatnu vrednost i proizvodnju koja to može da iznese. Zato i učestvujemo na ovakvim sajmovima da privučemo investitore i motivišemo ih da realizuju grinfild investicije u Vojvodini. Sa druge strane želim da pomognemo postojećim potencijalima da usvoje nove standarde i pronađu nova tržišta - rekao je Ješić.

Prema njegovim rečima, cilj njegovog sekretarijata nije da se iz Vojvodine izvozi merkantilni kukuruz, već da se pronade način da se on doradi i tako izveze.

- Naš izvoz trenutno iznosi 3,6 milijardi dolara na nivou Srbije i da-

Predstavljanje vojvođanskih potencijala u Kelnu

leko je manji nego što je naš potencijal. Ali, ukoliko uradimo ove stvari, možemo da dramatično povećamo izvoz poljoprivrednih proizvoda, a to je garancija da će svi da žive bolje, i lekari i prosvetni radnici, i da će standard ljudi koji žive u Srbiji

biti veći - ocenio je Ješić.

Direktor VIP Fonda Aleksandar Stojkov rekao je da su taj fond i resorni sekretarijat došli u Kelno da zajednički predstavljaju konkretne projekte potencijalnim investitorima i da su iz tog razloga povelili i nekoliko

kompanija iz ovog sektora koje žele da izveze na ovdašnjem tržištu.

- U Vojvodini smo imali dosta uspeha u agrobiznis sektoru, jer od 2001. godine imamo oko dve milijarde investicija u ovom sektoru i oko 12.000 ljudi dobilo je posao u stranim kompanijama koje kod nas posluju. Ovaj sektor privukao je najviše ulaganja, najčešće kroz privatizaciju, ali i preuzimanje nekih domaćih brendova. Što se tiče agrobiznis sektora, u njemu je bilo najviše priliva od stranih ulaganja, a potom sledi prateća autoindustrija, gde smo proteklih godina imali zaista jedan prodor - rekao je Stojkov za RTV.

Sajam ANUGA je jedan od najvećih međunarodnih sajmova iz oblasti prehrambene industrije na svetu, koji se svake druge godine održava u Kelnu. ANUGA je ove okupila 6.700 izlagača iz oko 100 zemalja.

S. P.

BEOGRAD • **MINISTAR POLJOPRIVREDE DRAGAN GLAMOČIĆ:**

Organska proizvodnja – zlatni rudnik Srbije

Ministar poljoprivrede u Vladi Srbije Dragan Glamočić, govoreći na Panelu „Srbija – zemlja organske hrane“, u okviru konferencije "Kvantni skok" u Beogradu, kazao da će Ministarstvo poljoprivrede podsticati poljoprivrednike da se okrenu organskoj proizvodnji i da budu konkurentniji. Naglasio je da je organska proizvodnja skriveni rudnik zlata za Srbiju i da predstavlja posebnu šansu za male poljoprivredne proizvođače. Potencijali za ovaj način proizvodnje su ogromni i nedovoljno iskorišćeni, a mogu biti jedan od faktora ekonomskog razvoja i prepoznatljivosti naše zemlje.

- Potencijali za ovaj način proizvodnje su ogromni, a nedovoljno iskorišćeni, rekao je Glamočić, ističući da poljoprivrednici sa malim posjedima, od dva do četiri hektara, imaju veliku komparativnu prednost za organsku proizvodnju, kao i da potencijali leže i u oko 500.000 hektara u zaštićenim prirodnom prostorima, kao i 1,4 miliona hektara pod livadama i pašnjacima. On je naglasio da je Ministarstvo poljoprivrede prepoznalo ulogu organske proizvodnje, ne samo u agraru, već i u ukupnom ekonomskom razvoju zemlje. Glamočić je zatim istakao da će uložiti maksimalne napore da zemljoradnicima olakša bavljenje tim vidom

Ministar Glamočić na Konferenciji „Kvantni skok“

poljoprivredne proizvodnje, kao i da će mere agrarne politike biti kreirane tako da podstaknu proizvođače za taj vid produkcije. Jer, ovaj vid proizvodnje omogućava ostvarivanje značajnog profita na malim poljoprivrednim gazdinstvima karakterističnim za Srbiju i pruža našoj zemlji odlične izvozne mogućnosti u EU.

- Ministarstvo poljoprivrede prepoznaje ulogu organske proizvodnje ne samo u srpskom agraru već i u ekonomskom razvoju naše

zemlje i zato merama agrarne politike podstiče naše poljoprivrednike da se, pre svega, odluče na ovaj način proizvodnje, a zatim i da postanu što konkurentniji - podvukao je Glamočić. On je istakao da će uložiti maksimalne napore kako bi se što veći broj srpskih organskih proizvođača našao na rafovima domaćih i svetskih prodavnica i kako bi organska proizvodnja osnažila ekonomski rast naše zemlje. Po njegovim rečima, treba povećati broj organskih proizvoda, afirmirati ih na domaćem tržištu i omogućiti domaćim proizvođačima da steknu prednost u plasmanu svoje robe, u različitim ustanovama, kao i velikim marketima i trgovinskim lancima. On je napomenuo i da Ministarstvo poljoprivrede trenutno analizira efekat dosadašnjih mera i podsticaja, ali da odluke neće biti donošene naprečac, odnosno da će eventualne promene u načinu subvencionisanja, biti poznate naredne godine. Dakle, podvukao je Glamočić, veoma je važno da se poveća broj organskih proizvoda, da se afirmišu na domaćem tržištu i potrebno je omogućiti domaćim proizvođačima da steknu prednost u plasmanu robe, u ustanovama kao što su škole, bolnice, veliki marketi i trgovinski lanci.

B. Gulan

NOVI SAD

KONKURSI POKRAJINSKOG SEKRETARIJATA

Sredstva za stočarstvo

Milioni za stočarstvo

Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo objavio je konkurse iz Programa stočarstva. Reč je o raspodeli sredstava za sprovođenje Godišnjeg programa mera kod odgajivačkog programa u AP Vojvodini za 2013 godinu, o raspodeli sredstava za očuvanje i održivo korišćenje genetskih resursa domaćih životinja u AP Vojvodini za 2013 godinu, o raspodeli sredstava za odr-

žavanje lokalnih i regionalnih izložbi stoke u AP Vojvodini za 2013 godinu i raspodeli sredstava za sprovođenje Programa za unapređenje rada udruženja odgajivača stoke u AP Vojvodini za 2013 godinu.

Sredstva u ukupnom iznosu od 60.000.000 dinara su namenjena za realizaciju navedenih konkursa. Potrebna dokumentacija se podnosi do 01. novembra ove godine.

S. P.

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica

• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević

• **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Čosić
• **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić • **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miljan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

Ugrabiti momenat za obradu i setvu

Velike količine padavina znatno su popravile stanje vlage u zemljištu, ali će gotovo sigurno ometati obavljanje obrade i predsetvene pripreme za ozima žita, te prolongirati setvu ka kasnijim rokovima - Preporuka proizvođačima je da proveravaju svoje njive i "ugrabe" prave momente za obradu, pripremu i setvu žita

Jari usevi intenzivno napuštaju njive; optimalni rokovi setve nekih ozimih žita (tritikaleara i ječma) već su počeli, ali još uvek nije kasno da podsetimo naše proizvođače na značaj pravovremene i kvalitetno obavljene obrade, predsetvene pripreme i same setve ozimih žita. Sve ove, izuzetno značajne agrotehničke mere, međutim veoma su zavisne od vremenskih uslova, pri čemu samo pravi momenat obavljanja određene operacije može dati pun efekat. Zato ćemo se kratko podsetiti vremenskih prilika u proteklom periodu, a zatim istaći značaj blagovremenosti izvođenja obrade i pripreme za setvu strnina.

Avgust 2013. godine karakterisalo je toplo, ali tokom većeg dela meseca suvo vreme. Na većem delu teritorije Srbije bilo je svega 20-30 mm padavina, samo je u Banatu i Bačkoj zabeleženo nešto više – od 40 do 70 mm. Dakle, toplo i suvo vreme tokom

većeg dela avgusta dovelo je do daljeg pogoršanja stanja vlažnosti zemljišta. Ovo se nepovoljno odrazilo na jare kulture, kod kojih je sazrevanje bilo nešto brže, pa je berba kukuruza, suncokreta i soje (ranijih hibrida/sorti) počela nešto ranije nego uobičajeno. Krajem avgusta palo je nešto kiše što je neznatno popravilo vlagu zemljišta, te je obrada ipak bila otežana usled isušenog površinskog sloja.

Tokom septembra bilo je relativno toplo vreme sa slabim padavinama - u najvećem delu zemlje izmereno je oko 25% manje padavina u odnosu na višegodišnji prosek. Međutim, zemljište u Vojvodini do samog kraja septembra bilo je oko normalne vlažnosti, što je omogućavalo kvalitetnu obradu i pripremu za setvu ozimih žita (naravno, pod uslovom da su predusevi skinuti sa njiva). U periodu od 29. septembra do 1. oktobra, međutim, nastupilo je oblačno, hladno i kišovito

vreme u većem delu Vojvodine. Lokalno je bilo i obilnih padavina (za ova tri dana palo je od 20 do preko 70 mm u pojedinim mestima u Vojvodini). Nakon toga, 2. oktobra došlo je do postepenog prestanka padavina i delimičnog razvedravanja, a 3. i 4. oktobra u jutarnjim časovima lokalno su već zabeleženi i prvi (slabi) mrazevi. Ove velike količine padavina znatno su popravile stanje vlage u zemljištu, ali će gotovo sigurno ometati obavljanje obrade i predsetvene pripreme za ozima žita, te prolongirati setvu ka kasnijim rokovima.

Imali smo novo naoblačenje sa padavinama i manjim padom temperature 8. i 9. oktobra, a prema najavi RHMZ Srbije, temperature

PODSEĆAMO

Vreme setve modifikuje prinos

Setva je ključni element u tehnologiji gajenja strnih žita, pri čemu joj treba pristupiti sa nekoliko osnovnih aspekata: vremena, gustine, načina i dubine setve. Vreme setve je činilac

koji najviše modifikuje prinos. Setva u optimalnom roku omogućava normalan predzimski razvoj ozimih žita, njihovu dobru pripremu za prezimljavanje i dobro ukorenjavanje.

će ipak biti u postepenom porastu i trebalo bi da dostignu uobičajene vrednosti za ovo doba godine, tako da je preporuka proizvođačima da proveravaju svoje njive i "ugrabe" prave momente za obradu, pripremu i setvu žita.

Doc. dr Goran Jaćimović,
Prof. dr Miroslav Malešević,
Mast. inž. Vladimir Aćin
Institut za ratarstvo
i povrtarstvo i Poljoprivredni
fakultet, Novi Sad

RUMA • ZABELEŽENO U PSS "RUMA"

Tripud meri - jednom seci

Zbog kojih grešaka poljoprivrednici sami sebe diskvalifikuju sa pojedinih konkursa - Prinosi kukurza od tri do sedam tona po hektaru

Ovih dana posetili smo rumsku Poljoprivredno-stručnu službu "Ruma", s ciljem da ukažemo na subvencije u poljoprivredi, sa aspekta interesovanja samih poljoprivrednika za ovu vrstu pomoći, kao i zbog redovnog raporta sa rumskih polja u jeku jesenjih radova.

Kao što je poznato, aktuelan je projekat "Sistem subvencija i podsticaja u poljoprivredi", njegov cilj je da samim proizvođačima približi ovu materiju, na šta sve imaju pravo, na koju, i koliko, podršku mogu da računaju kada su u pitanju Ministarstvo poljoprivrede i Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo koje se po prvi put aktivirao u ovom sistemu podsticaja.

Pokrajinsku sekretarijat za poljoprivredu je ove godine sa 50 procenata bespovratnih sredstava podržao nabavku opreme za navodnjavanje, platenika, preradu

poljoprivrednih proizvoda, a nabavku protivgradne mreže sa 60 procenata tih sredstava. Ova šansa nije dovoljno iskorišćena, o tome govore sledeći podaci. Za navodnjavanje je bilo opredeljeno 185 miliona dinara, u prvom talasu iskorišćeno je svega 30 miliona, zaključno sa 30. septembrom ostalo je neiskorišćeno od 35 do 40 miliona dinara. Slična je situacija i sa sredstvima za protivgradnu mrežu-kaže **Uglješa Trkulja**, savetodavac u PSS "Ruma".

Uzroke ovakvog stanja Uglješa Trkulja komentariše na sledeći način:

-Neinformisanost poljoprivrednih proizvođača je konstantan problem, mešanje propisa i zakona iz oblasti poljoprivrede nije samo njihova krivica nego je, pre svega, posledica čestih promena agrarne politike koja je bila prisutna proteklih godina. Zakon o podsticajima u poljoprivredi pokušava da reši ove probleme, ali ni sam Zakon poljoprivrednicima

nije predstavljen na adekvatan način. Na terenu Srema projekat sprovodi Poljoprivredno-stručna služba "Ruma", na predavanjima se obradi više tema, jedna od tema je i spisak grešaka sa predlozima za njihovo otklanjanje, misli se na greške koje poljoprivrednici prave kada sami pokušavaju da apliciraju na konkurse. Zbog tih grešaka, oni najčešće sami sebe diskvalifikuju iz pojedinih konkursa.

Uglješa Trkulja za naš list govori o prirodi tih grešaka:

-Greške počinju pogrešno popunjenom obnovom registracije poljoprivrednog gazdinstva. Nekompletnost i neurednost dokumentacije, mešanje Ministarstva za poljoprivredu i Pokrajinskog sekretarijata za ovu oblast, pogrešno popunjeni računi i otpremnice, nepoznavanje rokova za predaju dokumentacije, samo su neki od problema koje pokušavamo da rešimo ovim projektom. Savet svim poljoprivrednicima

je da, pre svakog ulaganja, ili bilo kog poteza koji se tiče razvoja njihovog gazdinstva, najpre kontaktiraju Poljoprivredno-stručnu službu "Ruma" (telefon 472-749) kako ne bi napravili problem i ostali bez sredstava namenjenih upravo njima. U tom smislu treba da se ostvari i tešnja saradnja sa poljoprivrednim zadrugama, kao i udruženjima poljoprivrednih proizvođača.

Redovni raport sa rumskih polja, u jeku skidanja jesenjih useva, pripremio je **Đuro Pačić**, savetodavac u PSS "Ruma" za ratarske kulture.

Zaključno sa 7. oktobrom, kukuruz, koji je zastupljen u rumskoj opštini na 18.306 hektara, obran je sa više od 60 odsto površina. Prosečan prinos je oko šest tona po hektaru, prinosi se kreću od tri tone po hektaru u Platičevu, Nikincima i Grabovcima, uglavnom zbog suše, do sedam tona u Vognju, Rumi, Kraljevcima i Dobrincima.

Uglješa Trkulja

Šećerna repa, koja je zauzela 1.474 hektara, povadena je sa oko hiljadu hektara, prosečan prinos je 56 tona po hektaru.

Žetva soje i suncokreta je završena, na površini od 2.500 hektara soje postignut je prosečan prinos od svega 1,8 tona po hektaru. Suncokretu suša očigledno nije mnogo smetala, na 1.362 hektara prosečan prinos je 3,9 tona.

Započela je i kampanja setve pšenice - plan za ovu godinu je 10 hiljada hektara, a da li će se ostvariti, i u kom roku, pokazaće predstojeći jesenji period.

K. Kuzmanović

SREMSKA MITROVICA • RADISLAV KOVAČEVIĆ, RUKOVODILAC HEMIJSKE LABORATORIJE PSS
O ISPITIVANJU PLODNOSTI ZEMLJIŠTA

Hemijska analiza - temelj ratarske proizvodnje

Ispitivanje zemljišta je ranije godinama financirano iz pokrajinskog budžeta, a ove godine za to su obezbeđena sredstva u budžetu grada Sremska Mitrovica, jer su svesni značaja takve aktivnosti za unapređenje poljoprivredne proizvodnje

Gradska uprava za poljoprivredu Sremske Mitrovice je sprovela postupak o javnoj nabavci vezanoj za usluge ispitivanja uzoraka i kontrole plodnosti zemljišta na teritoriji Grada Sremska Mitrovica. Birajući između više ponuđača - učesnika konkursa, izabrana je ponuda Poljoprivredne stručne službe Sremska Mitrovica, daka-ko kao najpovoljnija, tako da je sa nadležnima u ovoj službi sklopljen ugovor koji se odnosi na navedenu vrstu analize.

Kakvo su obaveze izvođača i vlasnika zemljišta? Kako teče posao na terenu? Šta pokazuju analize? O ovim i drugim temama razgovarali smo sa **Radislavom Kovačevićem**, rukovodiocem Hemijske laboratorije pri Poljoprivrednoj stručnoj službi Sremska Mitrovica.

Kovačević ističe kako je obaveza po ugovoru da se uzme i analizira 1.500 uzorka zemljišta i da taj posao plaća gradski budžet, dok je analiza za poljoprivrednike - vlasnike zemljišta besplatna.

- Naša obaveza kao izvođača ovog posla je da idemo po selima, da izvadimo uzorak zemljišta, da oformimo ekipe ljudi za taj posao, da izvršimo hemijsku analizu i damo vlasnicima zemljišta preporuku

Radislav Kovačević

za useve koji će se gajiti naredne godine. Do sada je urađeno oko 45 odsto posla, smatramo da ćemo ga odraditi u datom nam roku, jer imamo oformljene tri ekipe ljudi koje idu po terenu i rade ovaj posao - objašnjava Radislav Kovačević.

Minulih dana ekipe zaposlenih iz Poljoprivredne stručne službe Sremska Mitrovica radile su u Kuzminu, Šašincima i Šuljmu. Raspored je sačinjen tako da se svaki dan

Cena uzorkovanja

Za fizička lica vlasnike zemljišta u Sremskoj Mitrovici, u sklopu sadašnje akcije, analize su besplatne, a one inače cena im je 1.700 dinara po uzorku, odnosno po jednoj parceli.

- Kada se uzima uzorak sa parcele, uslov je da ne bude manja od pola hektara ili od jednog jutra. Ako se radi o većoj parceli, na primer o njivi od pet hektara i koja ima jedan katastarski broj, automatski se uzimaju dva uzorka da bi rezultat bio precizniji. Ako se utvrdi da je zemljište heterogeno, smanjuje se površina da bi rezultat bio precizniji, objasnio je Kovačević.

menjaju sela, jer je procenjeno, kao najefikasnije, da se pogodne vremenske prilike iskoriste za rad na terenu, a sama analiza bi usledila kasnije, ali se ipak u svemu gledaju ugovoreni rokovi.

Šta je pokazala dosadašnja analiza uzorka zemljišta?

- Pokazala je da su naša zemljišta siromašna fosforom i da treba raditi u pravcu njegovog povećanja. Preporukama mi to regulišemo, a poljoprivrednicima preporučujemo da treba da poštuju date formulacije, jer je to veoma bitno i u protivnom od ovog posla neće biti nikakve koristi. Istina, sve je više mladih poljoprivrednika koji dolaze i donose sami uzorke zemljišta bez naše pomoći i traže analizu, jer vide da je neophodna za proizvodnju. Vide da je hemijska analiza temelj ratarske proizvodnje. zato mi ne samo da dajemo preporuku oko đubrenja, već i savete proizvođačima koji hoće da zasade višegodišnje zasade. Ukratko, savetujemo ih da li je konkretno zemljište pogodno za to ili nije. Jer, ima zemljišta koja nisu pogodna za višegodišnje zasade zbog kiselosti ili nekog drugog razloga, a na nama je obaveza da to navedemo u preporuci - objašnjava Kovačević.

Spremni za analizu

Detalj iz laboratorije

Poljoprivredna stručna služba "Sremska Mitrovica", odnosno hemijska laboratorija, ima sve što je neophodno za aktuelan posao oko zemljišta. Ovo se odnosi pre svega na adekvatno opremljenu laboratoriju i sttučnjake, jer je istina u ranijem dugom nizu godina, taj posao finansirala pokrajina, a ove godine obavezu je preuzela Gradska uprava za poljoprivredu Grada Sremska Mitrovica.

U laboratoriji je i dovoljan broj stručnjaka i aparata, ali je limitirajući faktor pogodno vreme za uzimanje uzoraka. Jer, samo u ovoj sezoni u atarima Sremske Mitrovice i njenih sela treba da se uzme 1.500 uzoraka, a kada se taj posao na terenu uradi analize će moći da se rade i kad zazimi. Zato je posao u atarima intenziviran.

- Dogovor oko konkretnog uzimanja uzorka sa njive ide preko mesnih zajednica, mesnih kancelarija i vlasnika poljoprivrednog zemljišta. Vlasnik je u obavezi da naše ljude odvede na njivu. Mora-mo da zadovoljimo dva uslova: da

je zemlja na mitrovačkoj teritoriji i da je u pitanju registrovano poljoprivredno gazdinstvo. Inače, nema razlike da li je zemljište u vlasništvu ili u zakupu od fizičkih lica ili do države. Znači, ova akcija kontrole zemljišta obuhvata svu zemlju koju obrađuju fizička lica. Akcija je plakatirana, dati su kontakt telefoni i onaj ko hoće da učestvuje mora da se za nju prijavi. Njegovo ime se stavlja na spisak, jer ima čekanja, ali pojedinci mogu da uzmu sami uzorak ali opet to ne mogu bez poziva navedenog broja jer će tako dobiti uputstvo kako da se uzorak uzima - navodi Radislav Kovačević.

Posao oko ispitivanja kvaliteta zemljišta Poljoprivredna stručna služba Sremska Mitrovica sklopila je i sa Opštinom Pećinci, samo je tamo obaveza da analiziraju 250 uzoraka. Očekuje se da se posao u Pećincima naredne godine proširi, a istovremeno se vode razgovori da se isti aranžmani realizuju i u nekim drugim opštinama.

S. Đaković

Uzorci zemljišta uzeti na njivama

INĐIJA • MILENKO KOVAČEVIĆ- RATAR I STOČAR

Batalio fakultet zbog stočarstva

Kada je reč o mleku, ovaj mladi poljoprivrednik priča da je do nedavno imao ugovor sa mlekarnom, međutim sada mleko prodaje komšijama i kupcima koji uzimaju više od deset litara dnevno, pa kako kaže u šali - raznosi mleko po kućama - Cena mleka se kreće 60 dinara za litar, ali je pravo domaće sa kajmakom, a to mušterije traže i vole

Milenko Kovačević 30-godišnji mladić iz Indije, ljubav prema poljoprivredi je nasledio od dede koji je u to vreme bio čuveni paor u Indiji. Već sa 20 godina kada su njegovi vršnjaci razmišljali o školi i izlascima, ovaj mladić je napustio Poljoprivredni fakultet i razvojnu šansu video u uzgoju svinja. U to vreme kako sam kaže zarada je bila ogromna a prve pare su mu se itekako „osladile“ pa je svoj životni pravac video isključivo u stočarstvu, a nešto kasnije i u ratarstvu. Milenko danas drži sedam krava, četiri junice i obrađuje oko 45 jutara zemlje na kojoj uzgaja stočnu hranu, kukuruz i pšenicu.

- U to vreme, kada sam 2003. godine krenuo da se bavim stočarstvom, imao sam 11 krmača, a praisice sam prodavao po ceni od 220 dinara. Sada, posle deset godina, su 240 dinara, pa sam iz ekonomskih razloga i neisplativosti rešio da prekinem i preorijentisao se na krave - kaže ovaj mladi poljoprivrednik i prisaća se da je u to vreme kada je on počinjao kukuruz koštao pet dinara, a jesenas je bio 30 dinara, dok je nafta bila 40 dinara, a danas je 150 dinara.

- Krave nije lako zapatiti pa ih isto tako nije lako raspustiti. Sada imam sedam krava i četiri junice, a smatram da je govedarstvo kao grana u stagnaciji. Recimo, 2010. godine sam prodao pun kamion krava, imao sam 15 komada i u to vreme pre tri godine dobijao 17 dinara za litar mleka. Sad dobijam 29 dinara, tako da ne verujem da ćemo ikad više dostići taj nivo i te cene od pre deset godina - poručuje Milenko.

Kako dalje navodi, prinosi mleka kreću se u proseku do 16 litara, jer

Milenko Kovačević

prvih deset dana krava daje 25 litara a na kraju laktacije deset litara.

- Ja nemam visoko kvalitetne krave sa dobrom genetikom, jer one zahtevaju specijalnu hranu koja je veoma skupa, pa ta investicija nije baš isplativa. Zarad 10 litara više mleka ti potrošiš više nego što košta tih 10 litara tako da držim isključivo ove naše domaće vrste krava.

Milenko ima gazdinstvo u ulici Starca Vujadina, na samom izlazu iz Indije, pa kaže da zajedno sa ocem vodi računa o stoci. Kaže nema puno posla, možda par sati u toku dana, ali dođu dani kad skoro svi pritrčavaju da pomognu i braća i komšije i kumovi.

- Što se tiče ratarstva, imam oko 25 jutara moje zemlje i još 20 jutara koje obrađujem. Na ¼ zemljišta uzgajam detelinu za prehranu stoke, dok na ostalim površinama imam

kukuruz i pšenicu - kaže Milenko i dodaje da je zadovoljan ovogodišnjim rodnom pšenice koja je dala prinose bolje nego ikad.

-Uprkos ledu koji je potukao žito, imali smo jako dobar rod ove godine, ali je cena prilično mala, pa nije ni čudo što su poljoprivrednici nezadovoljni. Hvala Bogu pa se nije ponovila prošlogodišnja situacija kada smo imali veliku sušu. Što se tiče kukuruza nije baš sjajna situacija, ali je bolja nego prošle godine. Jedan deo kukuruza sam dao u javno skladište, drugi deo sam ostavio u zrnu u prikolici i imam oko dva vagona, a treći deo držim u klipu. Nikako nisam zadovoljan detelinom sa kojom kuburim poslednjih pet godina - žali se on.

Kada je reč o mleku, ovaj mladi poljoprivrednik kaže da je do nedavno imao ugovor sa mlekarnom, međutim sada mleko prodaje komšijama i kupcima koji uzimaju više od deset litara dnevno, pa kako kaže u šali-raznosi mleko po kućama. Cena mleka se kreće 60 dinara za litar, ali je pravo domaće sa kajmakom, a to mušterije traže i vole kaže on.

-Bilo je dobro kada sam davao mlekarama, jer su oni plaćali kada se skupi veća količina, pa novce dobijete na gomili, a ovako malo po malo, pa se svaki dinar izvuče, ali je zarada duplo veća.

Na pitanje da li se od poljoprivrede može živeti kaže da je najveća prednost to što si sam svoj gazda i da se zaradi kao bilo koja prosečna plata.

- Velike pare vam prolaze kroz ruke, a samo jedan deo zaradite. Dok se plati repromaterijal i sve ostalo vama šta ostane. U svakom slučaju mislim da mnogo zdravije

Bolje držati krave nego krmače

živimo i sa manje stresa, sam sebi organizujem vreme a to je najvažnije-kaže Milenko.

I ovaj poljoprivrednik kao i mnogi razočaran je u državu, tačnije u opštu situaciju u poljoprivredi. Kako kaže pojedinci drže monopol i utiču na cene, a onda je i država nemoćna.

- Mislim da nas na neki način ugnjetavaju sa svih strana, a nas nema ko da sasluša. Svi smo po malo razočarani, a vidim da poljoprivrednici sve više dižu ruke od posla. Ne možemo dozvoliti da veliki zemljoposednici uzmu svu zemlju. Danas niko više neće da obrađuje pet jutara zemlje, pa daju drugima. Sve ide ka tome da će na kraju čestvoro ili petoro ljudi držati svu zemlju, a kakva će biti sudbina malih

paora ko to zna - ističe on i kaže na kraju da generalno svi težimo ka Evropi i njihovom načinu proizvodnje, a oni poslednjih godina se vraćaju svojim izvornim korenima. Sve je više popularan organski način proizvodnje proizvoda, zatim ekstenzivno stočarstvo, a to znači da se ide na kvalitet i zdrave proizvode.

-Svi mi žurimo u Evropu, a ne znamo da smo mi na dobrom putu kada je reč o domaćim proizvodima, treba da ostanemo tu gde smo i radimo kako su nekada naši stari uzgajali zemlju i držali stoku - kaže Milenko Kovačević.- Svako treba da ima svoj komad zemlje, tako ćemo jedino opstati.

M. Balabanović

VIŠNJIĆEVO • SAVA STANIŠIĆ, VLASNIK FARME SVINJA

Potrošena nada da će biti bolje

- U stočarstvu trenutno ne može da se vidi neki napredak, sve priče o boljitku i ulaganju od strane države u ovu oblast ostaju samo „mrtvo slovo na papiru“

Porodica Stanišić iz Višnjićeva u svom vlasništvu ima 38 jutara zemlje, dok veći deo uzimaju u arendu, tako da ukupno obrađuju oko 350 do 400 jutara. Stanišići već godinama drže farmu svinja, porodični posao kojeg je **Sava Stanišić** nasledio od svog oca, a koji planira jednog dana da prepusti na upra-

vljanje svom sinu **Aleksandru**.

- Farma postoji više od dve decenije. Nekada, u neka srećnija vremena, držali smo hiljadu tovljenika i 50 krmača godišnje, ali sada smo sve to morali drastično da smanjimo. Teško je porediti nekadašnje vreme i ovo sada, jer je ranije sa prodatog kamiona tovljenika moglo

Sava sa sinom Aleksandrom

da se kupi i nov traktor i malo zemlje, a danas se od zarađenog vraćaju samo dugovanja. To je novac koji se stalno obrće i samo se vrti u krug, ali od njega ne može ništa da se ostavi sa strane i da se uštedi. Sve što sada imamo od mašina, osim kombajna i traktora, stekli smo u to neko srećnije vreme. Trenutno imamo samo oko 300 ko-

mada tovljenika, jer kako nije dobro stanje u ratarstvu, jednako tako nije dobro ni u stočarstvu. U našem porodičnom biznisu žene su glavne, mati **Rajka** i supruga **Milica** potegnu najveći deo posla, a sin i ja uskačemo kad smo slobodni i uradimo šta treba, što je u našoj moći - priča Sava Stanišić, 48-godišnji stočar iz Višnjićeva.

Prema njegovim rečima, u stočarstvu trenutno ne može da se vidi neki pomak na bolje, sve priče o napretku i ulaganju od strane države u ovu oblast, ostaju samo „mrtvo slovo na papiru“.

- Mi koji radimo ovaj posao taj boljitak ne osećamo. Oni pričaju o hiljadu dinara po tovljeniku, ali ja tu hiljadu ni od prošle godine još uvek nisam video, ni dinara nisam dobio, iako sam predao za 182 tovljenika. Sad imam nešto oko 200 komada koje trebam da predam, ali ne znam da li se to uopšte isplati. Jer, dok ne osetim tu hiljadu ne vredi ni da dajem nove tovljenike. Nekada sam radio kao veterinarski tehničar, punih 17 godina, ali sam napustio posao kako bih se u potpunosti posvetio ratarstvu i stočarstvu. Tada sam bio optimista, nadao sam se i verovao da može biti bolje, ali danas sam ostao bez ikakve nade. Postao sam pesimista kojeg niko osim onoga ko se bavi ovim poslovima i ko to oseća na svojoj koži ne može razumeti - sa ogorčenjem priča Sava i dodaje da se ceo život nadao boljem, ali da se ta nada sada potrošila.

S. Mihajlović
foto: M. Mileusnić

Udri konja koji vuče

- Kod nas se samo priča kako će poljoprivreda procvetati, kako će u vreme krize ona prva stati na zdrave noge, ali ja u to ne verujem. A kako i da verujem kad su nam sve cene prepolovili. A prinos je ove sezone bio fantastičan, nikad nisam doživeo da imam 41 metar pšenice po jutru u proseku, do sada je rekord bio 38. Međutim, kad odbijem pare koje dajem za arendu, za seme, đubrenje, hemiju i vršidbu, nemam nikakvu dobit, jer je krajnja cena pšenice 16 dinara. Mislim da bi se situacija u poljoprivredi malo poboljšala kada bi bilo što manje trgovaca i kada

bi se država što manje mešala u ovu oblast. Međutim, ovde se stvari odvijaju po onom principu „udri konja koji vuče“, a trenutno je seljak taj koji vuče. Seljak je uvek radio - i za vreme bombardovanja i danas kad je kriza, i zato sam ogorčen i razočaran. Rado bih sada napravio presek i prestao sa ovim poslom, jer lepše od mene živi onaj ko prima socijalnu pomoć, ali zbog sina moram da guram dalje. A ustvari, danas više nije situacija takva da se ide napred, nego samo da se sačuva ono što se ima - kaže Sava Stanišić, vlasnik farme svinja iz Višnjićeva.

SELA U SRBIJI IZMEĐU PROŠLOSTI I BUDUĆNOSTI

Kako revitalizovati sela?

U paralizovanoj, skoro umrtvljenoj (ne samo agrarnoj) ekonomiji, sve glasniji vapaji za stranim investitorima, skoro da „kao na dlanu“ nude prirodne potencijale. Strani investitori, ako i dođu, imaju motive isključivo u profitu, pa od šanse za „samoodrživu ekonomiju zemlje“ neće ostati ni traga, a o revitalizaciji sela neće biti ni govora

Piše: **Branislav Gulan**

Revitalizacija sela u Srbiji nemeće se kao nužnost, osobito s obzirom na stanje ekonomije i dugotrajne disproporcije u prostornom razvoju u kome se uvećava broj i površina opustelih sela i napuštene teritorije. Time se iz proizvodnje isključuje i prepušta degradaciji ogroman proizvodni potencijal zemljoradničkih gazdinstava. Gašenjem industrije, gradovi nisu u stanju da apsorbiraju priliv stanovništva, pa je oživljavanje sela u neposrednoj vezi sa rehumanizacijom života u gradovima.

Propadanje malih seljačkih gazdinstava treba zaustaviti i njihovo ukрупnjavanje usmeriti zadržanim organizovanjem i poslovanjem. Na napuštenim prostorima razvoj treba inicirati projektima za zasnivanje novih modernih gazdinstava veličine 10-50 hektara uz projekte novih naselja. U tom cilju nužna je konsultacija kreditnih linija uz koncept ličnih ulaganja zainteresovanih i sposobnih za zasnivanje novih gazdinstava.

Koncept prostornog uređenja teritorije trebalo bi da sadrži opredeljenje za vraćanje šumama delova zemljišta. Gazdinstva bi se zasnivala po odgovarajućim projektima na zemljištu u zakupu na duži rok od vlasnika koji su ga zapustili, uz mogućnosti kupovine. Nužna je seriozna i angažovana prezentacija zadržanog modela i oblika organizovanja i poslovanja, s obzirom na nepoznavanje i otpore, jer zadržano poslovanje osigurava osnovnom proizvođaču vladanje celokupnim poslovnim procesom i prisvajanje ukupne koristi bez posrednika.

Nezaposleni agronomi i zaposleni van struke u zasnivanju i poslovanju novih gazdinstava mogli bi da vide šanse, bilo kao vlasnici gazdinstava, bilo kao stručnjaci u njihovim zadržanima. Neophodna je i projekcija uloge države i drugih činilaca, kako u stvaranju uslova, tako i odgovarajućim podstacajima. Ovako o srpskom zadržanstvu juče, danas i sutra govori višedecenijski poslanik u ovoj delatnosti **Branko Maričić**.

Devet verzija nacrtu Zakona o zadržanstvu!

Selo i poljoprivreda su česte teme u javnom ispoljavanju društvenih, ekonomskih, a osobito političkih činilaca savremenog javnog mnjenja. Osim opravdanih i razumnih osvrta na bogatstvo društvenih i ekonomskih resursa, zapostavljenih u dugom vremenu tranzicije, nisu retki ni oni jednostrani, politikantski, zbnjunjući i računčijjski kojima se ponekad želi da opravda i učini beznačajnim potpuno devastiranje srpske ekonomije i gašenje industrijske proizvodnje koja je bila u znatnoj meri kompatibilna evropskoj, a bez koje nije moguć ni razvoj moderne agrarne proizvodnje. Pri svemu tome izostaje celovit pristup aktiviranju i zaustavljanju procesa propadanja najznačajnijeg i najmasovnijeg činoca agrarne proiz-

U parlogu više od 400.000 hektara

Goran Živkov:
"Tri faktora tihe revolucije"

vodnje – zemljoradničkog gazdinstva u Srbiji, a u njihovom vlasništvu su najveći potencijali kako u obradivom zemljištu, tako i u veličini teritorije, koja njihovim propadanjem ostaje ispražnjena što se vidi i po opustelim selima.

- Revitalizacija sela i proizvodnje seoskih gazdinstava, između ostalog je i u neposrednoj vezi sa daljim rastom gradskih naselja i rehumanizacijom sadržaja života u gradovima. Kao primeri „revitalizacije sela“ često se pominju i u javnim glasilima predstavljaju postupci pojedinih entuzijasta, propagira „vraćanje korenima“, pokazuje romantika obnovljenih dvorišta, ili salaša, ali nema celovitih projekata za zasnivanje i razvoj održivih gazdinstava. Osobito izostaje prikaz i analiza društveno-ekonomskog proizvodnog i poslovnog odnosa u kome gazdinstva ostvaruju prihode na tržištu i stižu motivaciju za razvoj. Ni u stručnoj, kao ni u dnevnoj štampi i publicistici nema govora o zadržanom poslovnom odnosu uz primenu zadržanih principa u celokupnom poslovanju koji je svojevremeno i kod nas bio ključni faktor progresa, a u većini evropskih zemalja i danas znači vladajući oblik organizovanja i poslovanja na tržištu - kaže Maričić.

Urađeni Nacrt strategije razvoja zemljoradničkog zadržanstva Srbije još nije razmatran niti usvojena ni u zadržanoj upravljčkoj infrastrukturi, ni u relevantnim organima države i nije postala „rukovodstvo za akciju“ iako je urađena 2012.godine koja je bila, po preporuci OUN, međunarodna godina zadržanstva. Do

sada je urađeno devet verzija Nacrta zakona o zadržanstvu, koji je trebalo da se usvoji!

List REPUBLIKA u broju 552-555 - 01.07-31.08.2013. pod naslovom „Ponovo izmisliti politiku: HESEL – MOREN“ donosi prevod razgovora sa ova dva ugledna sociologa objavljenog u francuskom listu „Le Monde“ 1. marta 2013. godine. U inspirativnom i sadržajnom razmatranju savremenih tema, dva segmenta u izlaganju Edgara Morena privukla su posebnu pažnju -

Edgar Moren: „Po meni, treba ici putem mondijalizacije u pravcu u kome ona uspostavlja solidarnost naroda, ali treba sačuvati lokalno i regionalno protiv vladavine multinacionalnih kompanija. U nekim zemljama Afrike multinacionalne kompanije otkupljuju od vlada velike delove obradive zemlje koja je oduzeta seljacima da bi se na njima gajili usevi za izvoz izazivajući tako glad. Svaki narod mora imati samoodrživu ekonomiju, država i javno mnjenje moraju to nametnuti“. Zatim, u nastavku...: „Moguća je jedna druga ekonomska politika. Ona ne ide samo preko razvoja zelene ekonomije, već preko velikih poduhvata za revitalizaciju sela, bor-

Dr Saša Dragin
na leđima istovario džakove
dubriva odabranima

be protiv efekata zadržanosti i rehumanizaciju gradova...

Uostalom, na marginama se već opaža uspostavljanje jedne društvene i solidarne ekonomije, sa bankama koje dozvoljavaju štednju u lokalnim monetama i daju mikro kredite. Pravedna trgovina i organska poljoprivreda ukidaju grabljive posrednike i odbacuju undustrijsku poljoprivredu koja zagađuje i uništava tlo.

Dr Jovan Babović
- Krediti pred TV kamerama

Trebalo bi ponovo oživeti ishranu na osnovu lokalnih proizvoda koja bi nam dala prehrambenu autonomiju neophodnu u slučaju krize ili katastrofa. Ima toliko mera koje pokazuju da je s onu stranu cifara koje predstavljaju razvoj moguća jedna drugačija politika“.

Tokovi i stanje u agrarnoj ekonomiji

Ako se pođe tragom ovih stavova Edgara Morena i pokuša osvrst na tokove i stanje u agrarnoj ekonomiji i razvoju sela u Srbiji, uglavnom bi se nametali sledeći zaključci:

- Protiv vladavine multinacionalnih kompanija, kod nas još nije dovoljno i snažno uspostavljen front otpora. Snažni su pritisci za plasman GMO pod parolama "strano seme i strana tehnologija".

- Sve manje ima očuvanog, niti ima odgovornog i organizovanog očuvanja „lokalnog i regionalnog“, a veličina zapuštenih, neobrađenih, napuštenih obradivih površina i čitavih sela i krajeva, ispražnjenih i skoro bez stanovništva i dalje raste. Nije više reč samo o udaljenim i pasivnim krajevima, praznih kuća i napuštenih imanja sve više ima i u Vojvodini, u okolini Beograda (Kosmaj...) i drugih gradova. U paralizovanoj, skoro umrtvljenoj (ne samo agrarnoj) ekonomiji, sve glasniji vapaji za stranim investitorima, skoro da „kao na dlanu“ nude prirodne potencijale. Strani investitori, ako i dođu,

Zadruga u društvenom razvoju

Generalna skupština Ujedinjenih nacija usvojila je 18. decembra 2009. godine rezoluciju kojom je 2012. godina proglašena Medjunarodnom godinom zadržuga Ujedinjenih nacija. Rezolucija UN pod nazivom „Zadruga u društvenom razvoju“ priznaje raznolikost pokreta širom svegta i poziva vlasti da preuzmu mere usmene na stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj zadržugstva. U svetu ima oko 750.000 zadržuga i one imaju članstvo od oko 800 miliona ljudi!

Oko 246.000 registrovanih zadržuga u Evropskoj uniji zapošljavaju oko 4,8 miliona ljudi i ima 144 miliona članova zadržuga, što znači da je skoro svaki treći građanin EU član neke od zadržuga. Najveća energetska preduzeća su zadruga u Sjedinjenim američkim državama, a svaki četvrti građanin je član neke od zadržuga.

Primeri radi, u Francuskoj postoji oko 21.000 registrovanih zadržuga i one zapošljavaju 700.000 radnika. U Norveškoj ima oko 4.000 registrovanih zadržuga i oko dva miliona članova.

imaju motive isključivo u profitu, pa od šanse za „samoodrživu ekonomiju zemlje“ neće ostati ni traga, a o revitalizaciji sela neće biti ni govora.

- Ako država i javno mnjenje (prema Morenu) treba da nametnu borbu za samoodrživu ekonomiju, kod nas ova činoca na tome ne rade. Država kod nas već duže od 20 godina prepušta propadanju seljačka poljoprivredna gazdinstva pod parolom da se „stvaraju srpski farmeri“. Kao ilustracija može da posluži primer bar tri ministra u vladama prošlih godina (bilo ih je 10 od demokratskih promena 2000. godine sa nedavno izabranim profesorom dr **Draganom Glamočićem**): Jedan je pred TV kamerama pojedinih „domaćinima“ dodeljivao novac iz kredita, a da nikada nije ostvaren uvid u krajnje efekte tih ulaganja (dr **Jovan Babović**), drugi je na leđima istovario vreće mineralnih đubriva odabranim „domaćinima“ (dr **Saša Dragin** koji sad očekuje sudjenje za ono što je i kako je radio dok je bio ministar), a treći (**Goran Živkov**), u „Politici“ 8. aprila 2012.godine „teorijski“ je uobličio „tri faktora tihe revolucije“ u preobražaju srpskog agrara: pojava krupnih farmera koji poseduju i obrađuju po 200 i 1.000 hektara, drugi, strane banke koje ih dobro prate u kupovini i obradi zemlje, i treći, strana seme i strana tehnologija koja se sve više primenjuje.

- Medjutim, nijedan od njih se nije osvrnuo na pustoš sela i teritorije, na parloge, prazne i zapuštene štale i dvorišta. Neobrađene njive u pograničnom području. To predstavlja i bezbednosno pitanje zemlje, pa bi njime morao da se pozabavi i ministar odbrane. Govori se o 400.000 do 600.000 hektara zaparloženih poseada! Niko ne iznosi račun koji bi uporedio efekte tih „farmera“ na jednoj i napuštenih njiva, bašti, voćnjaka i štala na drugoj strani. O bedi, siromaštvu i očaju preostalog stanovništva u opustošenim selima da se i ne govori - ističe Maričić.

(Nastaviće se)

Na licitaciji oko 360 hektara

Za prvi krug nadmetanja, 24. oktobra, ponuđene parcele u osam katastarskih opština – Raste interesovanje za zakup državnog zemljišta koje je najtraženije (i najskuplje) u Suseku

Predsednik beoćinske opštine mr **Bogdan Cvejić** raspisao je oglas za javnu licitaciju za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, kojim je obuhvaćeno oko 358 hektara u katastarskim opštinama Beočin, Čerević, Banoštor, Sviloš, Lug, Susek, Rakovac i Grabovo. Period zakupa je dve godine. Posle obilaska ponuđenih parcela, od 14. do 17. oktobra, prvi krug nadmetanja biće održan, 24. oktobra, u 8 časova, u prostorijama Skupštine opštine Beočin.

Jelena Pašćan

Pravo učešća na licitaciji imaju fizička lica, upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava na teritoriji jedinice lokalne samouprave na kojoj se nalazi ponuđeno zemljište i imaju aktivan status, kao i svoj-

stvo osiguranika i vlasnici su najmanje 0,5 hektara poljoprivrednog zemljišta u istoj K. O. Isto važi i za fizička lica čija se parcela graniči sa ponuđenim zemljištem. Za pravna lica još je uslov da su vlasnici najmanje deset hektara zemljišta u istoj K. O.

Rok za podnošenje dokumentacije za prijavljivanje je 23. oktobar, do 13 časova.

Početna cena za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na javnoj licitaciji u K. O. Susek, prema godišnjem programu za 2013, je sledeća: zemljište po kulturi "njiva", četvrte klase – 150 evra po hektaru. U svim ostalim katastarskim opštinama početne cene su znatno niže: zemljište po kulturi "njiva", zavisno od klase, konfigu-

racije terena i pristupačnosti parceli – od 30 do 80 evra/ha; zemljište po kulturi "livada" i "pašnjak" – 16 evra/ha; zemljište po kulturi "vino-grad" i "voćnjak", zavisno od pomenutih karakteristika – od 30 do 50 evra/ha.

Prema rečima **Jelene Pašćan**, višeg stručnog saradnika za poljoprivredu u beoćinskoj opštini, dosadašnja iskustva su uglavnom pozitivna:

- Interesovanje za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta u opštini Beočin iz godine u godinu se sve više povećava. Prošle godine, na primer, od ukupno 550 hektara državnog zemljišta, predviđenog za licitaciju, u zakup je izdato oko 315 hektara. To je značajan procenat, s obzirom da se dobar deo zemljišta u državnoj svojini odnosi na livade i pašnjake, odnosno nije pogodan za obradu. Srazmerno većem interesovanju, povećavaju se i cene postignute na licitaciji. Tako je prilikom nadmetanja, 2012. godine, za zemljište po kulturi "njiva" postignuta cena od 140 evra po hektaru.

Susek - selo sa najboljom zemljom

Prilikom nadmetanja 2011. godine, za državno zemljište u Suseku, izlicitirana je cena od čak 458 evra po hektaru.

Valja još dodati da pravo učešća na licitaciji u prvom krugu nemaju pravna i fizička lica koja su isto

pravo već iskoristila u drugoj jedinici lokalne samouprave, odnosno u drugom mestu prebivališta. Takođe, i ona lica koja nisu ispunila sve obaveze iz ranijih ili tekućih ugovora o zakupu.

D. P.

<p>ДОО ветеринарска станица САВА СРЕМ</p> <p>Лаћарак</p>	<p>Лаћарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266 Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Лечење - Вакцинација - Вештачко осемењавање - Превентива - Трихиноскопија - Продаја пилића - Сточна храна - Премикси - Лекови 	
	<p>Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80 Др. вет. мед. спец. Миленко Перић</p>		
	<p>Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9 Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац</p>		
	<p>Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24 Др. вет. мед. Милорад Кевић</p>		
	<p>Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7 Др. вет. мед. Наташа Секулић</p>		

VETERINA

DIGESTIVNI POREMEĆAJI OVACA

Ispravna hrana i uslovi držanja

Oboljenja digestivnog trakta u stočarskoj proizvodnji, bez obzira o kojoj se vrsti i kategoriji životinja radi, predstavljaju jedan od glavnih problema i izazova u ciklusu proizvodnje. Posebno osetljive i ugrožene su mlade životinje, koje još sisaju, kao i životinje u fazi odgoja - posle zalučenja. Kao dva glavna razloga za ispoljavanje digestivnih poremećaja ističu se loša hrana i loši zoohigijenski uslovi držanja

Piše:

Dr vet. med. Milorad Kevij

Ovčarstvo kao jedna od ekstenzivnijih grana stočarske proizvodnje obuhvata i upotrebu jeftinijih hranjiva u ishrani. Svakako da ovde treba obratiti pažnju na higijensku ispravnost hrane. Greške koje se previde mogu da dovedu do oboljenja, pa i uginuća životinja, što dovodi u pitanje rentabilnost proizvodnje. Sigurno da jeftinija hrana, ukoliko je lošeg kvaliteta-truležni proces dovodi do problema pogubnih za životinje. Često se prilikom čišćenja skladišnih prostorija vrši prodaja zaostale hrane, koja može da bude sumnjivog kvaliteta. Poseđuje primese kamenčića, stakla, raznog otpada, čak i truleži. Promena ishrane takođe može da bude jedan od faktora koji će uzrokovati enterotoksemije kod ovaca. Trebalo bi oprezno i lagano uvoditi promene u ishranu. Ovo je posebno bitno u proleće prilikom izvođenja na pašu. Otprilike treba 15 dana dok se mikroflora buraga ne prilagodi na novu hranu. Ove promene dovode do pada PH buraga na vrednost manju od 5 što prouzrokuje slabiju motornost buraga. To je razlog za indigestije i povećanje broja patogenih bakterija.

Visoko gravidne ovce je potrebno dodatno hraniti kvalitetnom hranom sa mineralno-vitaminskim smešama. U zadnjoj trećini graviditeta je najveći prirast ploda. To je period kada bi visoko gravidne ovce trebalo čak i izdvojiti iz ostatka stada i dopunski prihranjivati. Kao posledica loše izbalansirane ishrane dolazi do rađanja slabih i nedovoljno telesno razvijenih jagnjadi. Takve ovce nemaju dovoljnu količinu kolostruma (prvo mleko), što se odražava i na otpornost jagnjadi u prvim danima života, kada su oni najpodložniji bolestima. Problem je još više izražen ukoliko se radi o dvojčadima.

Uz faktor ishrane u ispoljavanju digestivnih poremećaja važnu ulogu igraju i loši zoohigijenski uslovi držanja. Uzročnici oboljenja su u najvećem broju slučajeva stanovnici digestivnog trakta zdravih ovaca. Izlučuju se u spoljašnju sredinu i čine podlogu za ispoljavanje poremećaja. Ukoliko se ovce hrane sa tla bez odgovarajućih hranilica, to je jedan od preduslova za oboljenja. Lošiji uslovi su povezani sa periodom jagnjenja, koje se uglavnom odvija u hladnije doba godine. Ovce tada nisu na ispaši, manje se kreću, ako se u ovčarnicima ne upotrebljava prostirka slame, stvaraju se uslovi za poremećaje. Neredovno čišćenje ovčarnika gde se staj-

Povesti računa o higijenskoj ispravnosti hrane za ovce

njak zadržava duže vreme, štale bez provetranja, hladne i vlažne prostorije su pogodni uslovi za ispoljavanje delovanja uzročnika, koji su normalni stanovnik digestivne flore. Trebalo bi obratiti pažnju na redovno tretiranje životinja protiv digestivnih parazita, koji oštećuju sluzokožu organa za varenje, što nekad predstavlja ulazna vrata za infekciju.

Treba spomenuti i neke od glavnih uzročnika ovih digestivnih poremećaja. To su bakterije (Clostridium spp., E. Colli, Salmonella spp.), virusi (Enterovirus, Rota virus, Adenovirus). Bliže ćemo se dotaći onih najčešćih i najvažnijih.

Bakterije iz roda Clostridium spp. prouzrokuju veliki broj bolesti kod ovaca, a posebno mesto zauzimaju dizenterija jagnjadi i enterotoksemija ovaca.

Dizenterija ovaca se javlja kod mladih jagnjadi, obično su to životinje od par dana. Karakteriše se visokom temperaturom, kao i prolivom tamnije boje. Jagnjad se najčešće zaraze preko zaprljanog vimena majke. Ishod ovog oboljenja je neizvestan i obično se završava uginućem mladunca.

Enterotoksemija se javlja kako kod odraslih ovaca, tako i kod jagnjadi. Za ovu bolest je značajno da je period inkubacije jako kratak, ta-

ko da se dešava da životinja koja uveče nema znakova bolesti, ujutro se zatiče mrtva. Klinička slika je veoma teška, lečenje je takođe veoma neizvesno, u najvećem broju slučajeva se završava uginućem. Dešava se obično kod najnaprednijih jagnjadi u odgoju.

Upravo zbog bezuspešnosti lečenja, jedina mogućnost je blagovremena zaštita životinja vakcinacijom pred jagnjenje, kao i jagnjadi starosti dvadesetak dana. Koriste se vakcine Kventodiz, Dizevak, Poliovin.

Bakterija E. Colli je čest uzročnik proliva kod mladih životinja, pogotovo u prvim danima života. Izolovana je u 40% svih proliva jagnjadi.

Karakteriše se jakim, dugotrajnim prolivom, koji dovodi do slabosti životinje, što je i glavni uzrok uginuća. Bakterija prelazi u krvotok i dovodi do poremećaja opšteg stanja. Lečenje se sprovodi antibioticima, injekciono i peroralnim davanjem leka (Kaodiar S, aktivni ugalj), kao i sredstava za rehidraciju (nadoknada tečnosti).

Da bi se veći deo ovih poremećaja izbegao ili sveo na najmanju moguću meru treba povesti računa o higijenskoj ispravnosti hrane i uslovima držanja ovaca. Posebno ih treba podići na najviši mogući nivo u toku sezone jagnjenja.

ŠTA TREBA ZNATI PRILIKOM KUPOVINE MEDA

Kupovati od poznatog pčelara

Kako proveriti čistoću meda - Veliki broj kupaca - potrošača smatra da kristalisan med nije prirodan, što nije tačno, već naprotiv, kristalizacija je normalna pojava kod prirodnog meda, a najčešće zavisi od vrste meda i načina čuvanja

Potrošači obično kupuju med od pčelara ili u trgovinskim mrežama, prodavnicama pčelarskih zadruga ili trgovinskih organizacija, pa i na pijacama. U svakom slučaju za kupca je najvažnije da med bude prirodan, da nije falsifikovan, šećerni i slično. Na tržištu se može pojaviti i med kome je dodata voda (da bi bio teži), zatim sok od mrkve, brašno od raži, prosa, graška ili kestena, rastvor šećera, sirup od skroba, pa i najfinije mleven pesak. Iz tih razloga najsigurnije med kupovati od poznatog pčelara ili u pčelarskoj zadruzi, koja med prodaje u teglama sa nalepnicom na kojoj je naznačena vrsta meda (sorta), količina i proizvođač.

Provera čistoće meda

Provera čistoće, odnosno ispravnosti meda najsigurnije se određuje sveobuhvatnom analizom u za to nadležnim ustanovama. Međutim, to približno može da učini i kupac, bar da raspozna prirodni med od falsifikovanog, na sledeći način:

Dve kašike meda staviti u čašu vode, naliti 6 kašika čistog špiritusa, staviti u vruću vodu da se zagreje i dobro promućkati. Ukoliko se pritom na dnu stvori beli talog med nije prirodan.

Kada se zatvorena tegla s medom okrene, vazdušni balon treba da krene sporo prema vrhu.

Kada se kašikom sipa med sa nje ne sme da kaplje, već da bez prekida teče sve tanje, do debljine konca.

Prisustvo vode raspoznaje se tako što se kap meda na staklenoj površini vrlo brzo razlije, dok kap čistog meda-prirodnog, ostaje spljoštena.

Za kupca je najvažnije da je med prirodan

Kristalizacija meda

Veliki broj kupaca-potrošača smatra da kristalisan med nije prirodan, što nije tačno. Naprotiv, kristalizacija je normalna pojava kod prirodnog meda, a najčešće zavisi od vrste meda i načina čuvanja. Neke vrste meda kristališu lako i brzo (med od uljane repice, medljikovac), dok druge vrste ne kristališu ili to čine vrlo sporo (bagremov, kestenov). Kristalizacija meda je sporija ukoliko u njemu ima više voćnog šećera (fruktoze) i vode, jer kristališe groždani šećer (glikoza), dok voćni šećer postaje u gornjem sloju u tečnom stanju. Kristalizaciju ubrzava i postojanje prvobitnih kristala, čuvanje na temperaturi višoj od 10-15 stepeni, dok je na nižoj temperaturi otežana. Inače, da bi se kristalisani med

preveo u tečno stanje dovoljno je da se tegla s medom stavi u veći sud sa toplom vodom (oko 50 stepeni).

Treba znati i to da med u saču, posebno starom, kristališe brže, a nezreo med sporije.

Medljikovac se po spoljnim znacima ne može lako razlikovati od cvetnog meda. To se može utvrditi samo hemijskom analizom. Međutim, on se može raspoznati po neprijatnom ukusu-gorak ili na izgoreli šećer, koji iščezne ako se med zagreje u sudu sa toplom vodom, uz stalno mešanje. Na toploti postaje gušći i tamniji. O medljikovcu treba znati još i to da je nepogodan za ishranu (zimovanje) pčela, ali je odličan za ljudsku ishranu, zbog čega na tržištu uvek ima dobru cenu.

Branislava Gršić

Med sa kašike ne sme da kaplje, već da teče sve tanje

Med u potrošnji

Nabavljen med treba čuvati u suvoj prostoriji sa dobrim provetranjem, u dobro zatvorenim posudama-teglama, pri temperaturi od 8-10 stepeni i vlažnosti vazduha od 60%. To naročito važi za čuvanje većih količina meda i za duže vreme.

Pošto med inače lako upija strane mirise, ne sme se nikako držati u odajama sa materijama koje odaju jake mirise-luk, kiseo kupus, nafta, sapun, deterdženti i slično. Veće količine meda čuvaju se u skladištima u dobro zatvorenim sudovima od belog lima ili aluminijuma, kalajisani ili emajlirani metalnim sudovima. Po-

sude od gvožđa nisu pogodne za čuvanje meda, kao ni pocinkovane posude.

Male količine meda obično se čuvaju na policama u senovitoj ostavi-špajzu, u teglama od 1-5 kg ili posudama od plastike.

Ukoliko se pravilno čuva, med može da održi svoja prirodna svojstva 2-3 pa i više godina. Ipak, treba izbegavati dugo čuvanje meda, jer vremenom dolazi do gubitka nekih dragocenih svojstava.

Prisustvo brašna se može utvrditi pomoću nekoliko kapi joda koje se dodaju maloj količini meda. Ukoliko medpritom postane siv-ve boje, boje mesa ili crvenkasto

plav, to je znak da u medu ima brašna.

Zrelost meda se poznaje po otičanju sa kašike. Nezreo med je tečniji i sa kašike otiče brzo, dok je zreo med gušći i sa kašike otiče sporo i bez prekida.

Uskisao med se poznaje po tome što je vrlo vodnjikav, odajena-kiseo miris i ima neprijatan ukus. Takav med je štetan za ljude i pčele. Najlakše se ukisele medovi sa većim sadržajem vode (preko 20%), koji su počeli da kristališu iako se čuvaju na temperaturi od 14-20 stepeni celzijusovih, dok se na nižoj temperaturi od 14 i višoj od 30 stepeni ne kisele.

PROIZVODI SA MEDOM U DOMAĆINSTVU

Višnjev sok

Razmutiti 1/2 čaše višnjevog soka sa kašikom meda, kašikom limunovog soka i čašom mleka.

Limunov sok

U čaši tople vode (može i hladne) razmutiti kašiku meda, kašiku limunovog soka i piti posle obroka.

Malinin sok

U 1/2 čaše vode razmutiti kašiku meda, 2 kašike soka od maline, a zatim pomešati i sa čašom mleka.

Pomorandžin sok

Dobro razmutiti 1/2 litre soka od pomorandže i 1/2 litre mleka, a zatim i 3 supene kašike meda.

Šljivov sok

U jednakim delovima (po pola litre) uzeti sok od šljiva i pomorandže, a zatim dodati posebno umučeno 6 kašika meda sa 3 žumance-ta, pa sve dobro promešati.

Jabučni sirup

U odgovarajući sud staviti 2 jabuke, 10 suvih smokvi, kašiku borovih pupoljaka, grančicu ruzmarina i majčine dušice, naliti jednim litrom vode i kuvati sve dok jabuke omekšaju, a zatim izmaći sa štednjaka i kad se ohladi ocediti, dodati meda po želji i dobro izmešati. Posebno je korisno protiv kašlja.

Salata od jabuka s medom

Očistiti i narendati nekoliko jabuka, dodati nekoliko kašika meda, sok od limuna i pomorandže i sve dobro izmešati. Mogu se dodati 1 banana i šlag.

Kaša od jabuka i meda

Skuvanim jabukama dodati ovsenu kašu, med i malo vanile, čašu jogurta, pa sve dobro izmešati dok se ne dobije izgled šlaga i da se može mazati na hleb. Posebno je preporučljiva za decu i bolesnike.

Čaj od žalfije, lipe i sleza sa medom

Uzeti po 1 kašičicu čaja, pomešati, prelići sa 250 gr vrele vode, ostaviti poklopljeno 10-15 minuta, a zatim procediti, zasladiti medom po želji i piti. Služi kao predohrana infarkta.

Koktel za jačanje

Dobro izmešati žumance svežeg jajeta sa kašikom meda, dodati sok od 2 pomorandže, promešati i popiti.

Koktel od minerala

Uzeti 2 kašike meda, 2 kašike jabučnog sirćeta, dobro razmutiti u čaši vode i piti u toku dana nekoliko puta. Pomaže u slučaju umnog i fizičkog napora.

Napomena

Na sličan način se mogu praviti razne kombinacije izaslađivati medom različiti čajevi, pri čemu je važno znati da se med dodaje tek kada se čaj malo prohladi (postane mlak), a nikako dok je još vreo.

VIŠNJIĆEVO • GORAN ZARIĆ, APSOLVENT POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA

Odlučio da ostane na selu

- Ne bih selo menjao za grad nikako. Bio sam tamo godinama, živeo sam u Novom Sadu kao student i video sam sve prednosti, ali i sve mane takvog života. Meni ovde ništa ne fali, stignem i da izađem sa društvom, odem na letovanje, na zimovanje, radim posao koji volim, a uz sve to nemam svakodnevni stres koji donosi gradski život – kaže 27-godišnji Goran Zarić iz Višnjiceva

Još kada je upisivao Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu, Goran Zarić iz Višnjiceva znao je da će nakon što diplomira ostati u svom rodnom selu i nastaviti porodičnu tradiciju bavljenja mlekarsvom. Kaže da je od malih nogu u poljoprivredi i da je upravo zbog toga i izabrao da studira baš taj fakultet, smer zaštite bilja. Zajedno sa ostalim članovima svoje porodice: ocem Borivojem, majkom Cvijom i braćom Milanom i Srdanom, ovaj 27-godišnji mladić već godinama vodi porodičnu farmu krava.

Trenutno imamo 60 grla goveda, krave muzare i tovnu junad. Svakog drugog dana predajemo „Imleku“ oko 600 litara mleka. Naše mleko je u ekstra klasi i ima četiri posto masnoće, a proteina 3,25 posto. Za litar dobijamo 32 dinara, plus premiju od sedam dinara. To su dobra mesečna primanja od kojih može lepo da se živi. Obrađujemo ukupno 160 hektara zemlje, od čega je u našem vlasništvu 12 hektara, dok ostalo uzimamo u zakup. Gajimo soju, kukuruz, pšenicu i lucerku, a jedino soju prodajemo, dok sve ostalo ide za naše potrebe. Imamo naše mašine: dva traktora, kombajn, kamion, prikolice, plugove, sve što nam treba. U sezoni nam pomaže rodbina, kojoj i mi posle uzajamno vraćamo kad im zatreba ta vrsta pomoći – priča Goran Zarić, absolvent poljoprivrede iz Višnjiceva, dodajući da će se truditi

Goran Zarić, absolvent poljoprivrede iz Višnjiceva

da nakon završenog fakulteta svojim znanjem doprinese unapređenju kako porodičnog biznisa, tako i svog sela, te da zbog toga i planira da ostane kod kuće.

- Ne bih selo menjao za grad nikako. Bio sam tamo godinama, živeo sam u Novom Sadu kao student i video sam sve prednosti, ali i sve mane takvog života. Meni ovde ništa ne fali, stignem i da izađem sa društvom, odem na letovanje, na zimovanje, radim posao koji volim, a pri tome nemam svakodnevni stres koji donosi gradski život.

Kako kaže Goran, u seoskom domaćinstvu uvek ima dosta posla, obaveze su prisutne skoro 24 sata

Porodica Zarić na svakodnevnom poslu

dnevno, pošto često ima i teljenja koja se uglavnom dešavaju noću. Za mužu i namirivanje goveda zadužena je mama, jer su muškarci preko dana uglavnom na njivi. Kako bi unapredili proizvodnju, porodica Zarić je prošle godine kupila i novi sistem za navodnjavanje, a s obzirom da imaju i svoja tri bunara,

sada se 12 hektara zemljišta nalazi pod zalivnim sistemom.

A na pitanje šta on, kao budući stručnjak iz te oblasti, misli na koji način bi država mogla pomoći poljoprivrednicima, Goran kaže:

- Smatram da bi najveća pomoć bile subvencije, kao i stabilizacija cene stoke i poljoprivrednih proiz-

voda. Jer, cena od 16 dinara za pšenicu pokrije samo zakup, pošto sa ovakvim prinosima uz tu cenu ne može da se ostvari nikakva zarada, tako da ispada da radimo džaba, a to nas samo demotiviše u poslu kojim se bavimo.

S. Mihajlović
foto: M. Mileusnić

OBREŽ • GOJKO CVETKOVIĆ ZASADIO ENERGETSKU VRBU

Jednom sadiš – 30 godina sečeš

S zasada od 2,5 hektara energetskog drveta može da se izdržava četvoročlana porodica - tvrdi Gojko Cvetković iz Obreža

Porodica Gojka Cvetkovića iz Obreža, sela u pećinačkoj opštini, ove godine je prvi put zasadila na svom posedu salix viminialis ili energetsku vrbu, energetsko drvo koje se koristi u sistemima daljinskog grejanja, ali je efikasan energent i u domaćinstvima. Ova energetska biljka, po rečima inženjera mašinstva Gojka Cvetkovića, nije zahtevna i potrebna joj je nega samo u prvoj godini nakon sadnje, a kasnije ona donosi samo dobit.

Energetska vrba uspeva na slabim zemljištima, odnosno slatinitim ph vrednosti od 3,5 do 8,5. Najbitnije je da kod zasada ovog energetskog drveta nema rizika, kaže Gojko a biljke se sade u jesen u oktobru ili u proleće do kraja maja. Reznice, dužine oko 20 centimetara, sade se u redove, slično kao što se seje kukuruz i u prvoj godini narastu do 4 metra visine (dnevni porast je do 3,5 cm), u drugoj godini dostižu visinu do 9 , a u trećoj i preko 12 metara i mogu se seći kao energent za potrebe toplana ili peći za individualno grejanje. Energetska vrednost ovog drveta je 4.900 kcal/kg ili do 21 MJ/kg, odnosno 1 kg energetske vrbe zamenjuje 2kg bukke, isto cera, 7 kg topole ili 0,5 litara nafte. – Energetsko drvo sadi se jednom, a seče oko 30 godina. Prinos po hektaru mu je od 40, a uz primenu agrotehnike i do 100 tona i treba napomenuti da su troškovi održavanja biljaka jako mali.

Gojko Cvetković pored svog zasada energetske vrbe

- Prve godine im je potrebno posvetiti pažnju. Biljke se moraju ošpartati, okopati i po potrebi zaliti, a već u drugoj godini zasad je ojačao i troškovi održavanja su minimalni. Mogu se, eventualno prihraniti azotnim đubrivom da bi prinos bio veći i drugih izdataka u daljem održavanju nema – kaže Gojko Cvetković i dodaje da je prvo sečenje u trećoj godini i da je seča vrlo jednostavna.

Može se, za „prvu ruku“ seći trimmerom ili kosačicom za detelinu ako

se na nju stave dve testere (kosačice SIP 165).

- Na Zapadu postoji kompletna mehanizacija stvorena za korišćenje i eksploataciju energetskih zasada. Kombajn za sečenje i pravljenje tzv. „čipsa“ koji se koristi u toplanama, zatim velike prikolice kiperke koje prevoze „čips“ i cena tog grejanja je oko pet puta manja u odnosu na cenu grejanja prirodnim gasom ili sedam puta u odnosu na grejanje mazutom – objašnjava Cvetković.

Zasad energetske vrbe u prvoj godini

Sečenje energetskog drveta obavlja se tokom zime kada u poljoprivredi nema mnogo posla i to na visini od 5 do 10 cm od zemlje, a iz tog korena niču novi izdanci (može ih biti od 4 do 14) koji rastu za novu seču. Inače, najdalje u proizvodnji energetskih zasada odmakla je Švedska, a slede je Danska, Holandija, Nemačka, Austrija i druge zemlje.

Ove godine porodica Cvetković je zasadila dve manje plantaže energetskog drveta, a u planu je da sledeće godine energetskom vrбом zasade oko pet hektara. Drvo iz ovih, prvih, eksperimental-

nih zasada, koristiće za energent u svom i domaćinstvu Gojkovog brata. Cvetković su optimisti po pitanju uspeha u proizvodnji energetskog drveta i kažu da se u taj posao moraju uključiti svi članovi porodice.

- Ako se svi članovi porodice uključe u ovaj posao, može se očekivati solidan mesečni prihod u narednih tridesetak godina - tvrdi Cvetković.- Na primer, od prihoda s 2,5 hektara energetskog drveta, može solidno da živi četvoročlano domaćinstvo.

G. Majstorović

SREMSKA MITROVICA • PIJAČARIMA SVE TEŽE

Ništa bez penzionera!

Pišući svojevremeno svoja zapazanja o stanovništvu Srbije svoga doba, austrougarski poslanik u Beogradu Benjamin Kalaj zabeležio je i to da Srbi zadivljujuće podnose sve nedaće sa kojima se snalaze, da sve svoje nevolje lako okreću na šalu i da gotovo ne postoji kriza koja se ne može pobediti. Da je Kalaj bio u pravu, uverila se njegova carevina u Carinskom i Prvom svetskom ratu, a mi, o kojima je pre gotovo vek i po ovaj diplomata pisao, uveravamo se u to i u vreme savrenene krize koja, kako reče jedan naš političar, nikada nije ni prestajala.

Možda najbolji primer za to kolika kriza zaista jeste daju pijace i pijačari koje trenutno održavaju oni za koje vlada mišljenje da žive najteže – penzioneri. Da nema njih, po kojeg policajca ili poštara, mnogi bi, kažu, odavno već napustili pijačne tezge.

Kriza tera kupce od tezgi

Među mnogobrojnim „gubitnicima tranzicije“, kako se u udžbenicima imenuju oni koji su u procesu privatizacije ostali bez posla, koji se na pijaci bore za opstanak je i **Vladimir Brajović** iz Sremske Mitrovice. Za tezgom je već osam godina i, kako kaže, ne pamti teže dane.

- Teško je svima i svi zatežu. Roba je skupa i nama prodavcima i kupcima i onda niko nije zadovoljan. Na pijacu sa došao mimo svoje volje, nakon raspada „Matroza“ i, pravo da vam kažem, ne znam ni sam kako sastavljam kraj sa krajem. Kriza jeste ali se mora raditi. Niko ne pita, samo traže i mora se otplatiti ne život, jer ovo nije život, već preživljavanje. Zameraju nam proizvođači što smo nakupci ili što radimo za druge, ali šta ja da ra-

Vladimir Brajović

dim? Zemlju nemam a moram nekako da zaradim. Ima na mitrovačkoj pijaci radnika i iz drugih firmi, ali najviše je „Matrozovih“. Kriza je očigledna i niko nije zadovoljan. Danas ako zaradite 300 do 400 dinara, to je uspeh. Pijačarina je za mnoge od nas veliki namet, a zarada od 500 dinara dnevno, što bi bilo dobro, samo je pojam, priča Vladimir i dodaje: - Ne nadam se ničim boljem, posebno ne na pijaci. Ovde sam da, ako mogu, dočekam penziju, ali iskren da budem, sumnjam da ću se mnogo nauživati u njoj. Mi smo generacija koja je ostavljena sama sebi.

U ne mnogo boljoj situaciji je i proizvođač **Slobodan Graovac - Boba** iz Glušaca koji već dve decenije prodaje svoju robu na mitrovačkoj tezgi. Danas je, smatra Slobodan, teško naći nove kupce i sve što se radi usmereno je na održavanje onih starih i stalnih.

- Prodajem paradajz, papriku, beli luk, kupus, ren i drugo, ali prodaja baš i ne ide najbolje. Zatežu svi, ko koliko može i mora. Konkretno, kupus je 20 dinara, luk 60, paprika ljuta 100, paradajz 50 dinara, ali narod nema novca i to nije više nikakva tajna. Nakupci bolje prolaze jer oni kupe robu po nižoj ceni. Recimo, kupus na veliko kupe po 6 ili 8 dinara i prodaju za po 20 i sigurno je da imaju bilo kakvu računicu. Da bi mi, proizvođači bili na tom nivou, treba glavicu kupusa da prodamo ne za 20 nego za 40 dinara, ali naravno to nema ko da kupi, priča Slobodan i nastavlja: - Ja jesam iz Glušaca ali sam raznim poslovima i životom uopšte oslonjen na Mitrovicu. Šabac je veći i zasićeniji, ima i više prodavaca, i zapravo mislim

da je malo mesta u kojima je gore nego u Mitrovici. Ali ipak, ovde sam stekao i mušterije, imam ih nekoliko hiljada i trudim se da ih zadržim. Teže se stiču nove mušterije, jer sve manje ima novca, tako da svi mi u principu samo pokušavamo da održimo stare veze. Ali ima tu još nešto, što svako ko radi na pijaci treba da zna: ne može se i ne sme se tražiti računica Onaj ko stalno nešto broji i vaga najčešće neće imati ništa. Mora se raditi, pa koliko ostane ostane.

Da je situacija teška, smatra i **Dragan Ljubičić** iz Sremske Mitrovice koji već pet godina prodaje voće. Imao je, kako kaže, priliku da se prodavajući lubenice i dinje tokom čitave godine uveri u platežnu moć Mitrovčana.

- Na pijaci sam poslednjih pet godina i ova godina je jedna od najtežih. Ništa nije nagoveštavalo da će biti dobra i na žalost takva je i ostala i to nije slučaj samo sa nama koji prodajemo voće, odnosno jabuke kao ja nego generalno, svima je tako i jedno drugo povlačilo. Ono što posebno smeta nama jesu oni koji prodaju mimo tezgi. Da budem jasan, ja sam svestan da ljudi moraju da rade i da bi i oni radije stajali pod tezgom, a ne kisnuli recimo zajedno sa svojom robom, ali nema se kud. Što se tiče zarade, nema se tu mnogo šta reći jer nema ni zarade. Nekada prođe i ceo dan a da ni kilo jabuka ne prodam iako je cena 50 dinara. Do ne tako davno, bile su zlatne godine za nas pijačare, naravno u odnosu na ovo sada, tvrdi Dragan Ljubičić.

Na nakupce se žali i **Slađana Uglješić** koja, baš kao i Slobodan Graovac - Boba već više od deceniju dolazi u Mitrovicu iz Glušaca.

- Proizvodimo papriku, kupus, karfiol, sve vrste povrća, ali ide loše, nema tu neke posebne računice, ali nememo ni kud pa moramo da radimo. Na mitrovačkoj pijaci sam već 12 godina i situacija nikada nije bila teža. Naročito su teške dve poslednje godine i to posebno za nas proizvođače. Sa druge strane, nakupci uvek mogu da kupe robu na veliko po znatno nižim cenama i njima se isplati bez obzira na to kolika je u stvari zarada. A koliko je nama teško, najbolje govori podatak da recimo za 1000 semenki karfiola nama treba 50 evra, a posejali smo desetak hiljada. Pa onda tu su i paprika i druge kulture i tu je računica otprilike ista, a ne

može se prodati dovoljno da se ti troškovi pokriju. Ova godina je bila jako skupa i vidite da ništa nije dalo dobar rezultat, barem što se tiče seljaka, proizvođača. Cene pšenice, kukuruza i suncokreta ne odgovaraju uloženom i tu će jedinu korist imati kupci i nakupci, a proizvođači će proći kao i mi na pijaci, jasna je Slađana Uglješić.

U tržnici je makar toplo

Na nedostatak kupaca žale se i prodavci u mitrovačkoj tržnici koji se, kako sami kažu, od onih za tezgama razlikuju samo po tome što je u tržnici – toplo. Kupaca nema ni pijačnim danima, a da će se stanje popraviti, u to ne veruju ni prodavci, ni proizvođači, ali ni kupci.

- Čekamo pre svega penzionere, pa potom SUP i Poštu i to je to. U Mitrovici više ništa ni ne radi i nema se tu čemu mnogo nadati. Kažem, jedino penzioneri su nam još ostali kao koliko toliko stalne i redovne mušterije, tako da nisam baš siguran u to ko koga izdržava, jer nas u tržnici sigurno izdržavaju upravo penzioneri. Teško je svima i nama je makar toplo, ali tu to-

plinu plaćamo 400 dinara dnevno, plus doručak, neka kafa, tako da sam često i u minusu, pa onda zamolim, jer da bih svoje rezance prodao, ja moram da kupim materijal da napravim nov proizvod i da se opet pojavim. To vam je začarani krug iz kojeg se teško izlazi, tvrdi **Boško Simjanovski** iz Sremske Mitrovice.

Kao i pijaca, i tržnica je puna radnika nekadašnjih mitrovačkih giganta koji su prinuđeni da iza tezgje pronalaze kakvu takvu zaradu. Među njima je i Mitrovčanka **Vesna Radosavljević**, koja je 25 godina radila kao trgovac u mitrovačkoj „Dijani“.

- Radila sam 25 godina u „Dijani“, pa u rumskoj kožari i sada prodajem sir za gazdu iz Valjeva. Sir

je lep, odličnog kvaliteta, ali je prodaja gotovo na nuli i pitanje je da li će recimo desetak ljudi naići u toku dana, a pri tome situacija nije ništa bolja ni kada su tradicionalno pijačni dani. Teško ide, radi se za malu dnevnicu i u suštini izdržava me sin. Svima je teško i ko god da prodaje, roba ne ide. Jedino se čekaju penzioneri da nas malo podrže i poguraju, jer oni jedini

i pazare. Mi sa pedeset godina ne radimo, mladi ne rade i jedino od penzionera se možemo nečemu nadati, smatra Vesna.

Da je kriza uzela maha, svedoči još jedna Mitrovčanka, **Milka Milečić** koja u tržnici prodaje pileće meso. Kako kaže, sve manje ljudi kupuje celo pile, a sve više se traži „na komad“.

- Narod više ne kupuje celo pileće nego samo sečene i više se proda sečenih nego celih. Kupuje se ređe belo meso i bataci, a češće leđa i krila, ali tako je to. Nema se para i mi se u to moramo uklapati. Pa opet, ništa to nije preterano čudno, jer danas ljudi i drva kupuju na komad i na kilo, pa što ne bi i meso rasparčavali na sitne delove, smatra Milka.

S. L – S. N.

Slađana Uglješić

Simjanovski Boško

I meso se kupuje na komad

Sve je manje kupaca

LIDERSKA AGROVIZIJA

BASF stvara hemiju za održivu budućnost

BASF
The Chemical Company

Proizvodi i sistemska rešenja BASF-a doprinose očuvanju resursa, osiguravaju zdrave namirnice i poboljšavaju kvalitet života - Kompanija BASF će uložiti oko 1,8 milijardi evra za građenje i unapređenje proizvodnje i kapaciteta vezanih za formulaciju između 2013. i 2017. godine, a od svog odseka za Zaštitu bilja očekuje prodaju od 8 milijardi evra do 2020. godine. Takođe, BASF će nastaviti da proširuje svoj portfolio rešenja vezanih za zaštitu bilja, te planira da poveća broj inicijativa koje pružaju podršku uzgajivačima u celokupnom procesu vođenja gazdinstava

Kompanija BASF povećava dugoročne ciljeve prodaje svog odseka za Zaštitu bilja i sada očekuje da on dostigne prodaju od preko 6 milijardi evra do 2015. godine, a 8 milijardi evra do 2020. godine (prethodni proračuni: 6 milijardi evra do 2020. godine). Kako bi podržao ovu ideju, BASF će uložiti oko 1,8 milijardi evra za građenje i unapređenje proizvodnje i kapaciteta vezanih za formulaciju između 2013. i 2017. godine. BASF će takođe nastaviti da proširuje svoj portfolio rešenja vezanih za zaštitu bilja, te planira da poveća broj inicijativa koje pružaju podršku uzgajivačima u celokupnom procesu vođenja gazdinstava.

"Odlično smo napredovali u proteklih nekoliko godina. U pogledu naše prodaje i zarade pokazali smo održiv razvoj na delu i sasvim smo sigurni da ćemo nastaviti sa daljim razvojem", rekao je Markus Heldt, predsednik odseka za Zaštitu bilja pri BASF-u. "Ovaj uspeh rezultat je našeg zalaganja za uvođenje inovacija koje stavljaju naglasak na potrebu populacije koja stalno raste za dovoljnom količinom hrane visokog kvaliteta. Nastavljamo da širimo svoj portfolio u okviru proizvoda za zaštitu bilja, ali i izvan njega, kako bismo uveli integrisane tehnologije koje bi pomogle uzgajivačima u što efikasnijem poslovanju."

Veće investicije za inovativna rešenja

Za period od 2013. do 2017. godine, BASF će duplirati godišnja ulaganja u proizvodnju biljaka za svoj odsek Zaštitu bilja sa približno 150 miliona evra na preko 300 miliona evra. Ova cifra između ostalog pokriva i plan širenja proizvodnih kapaciteta za najnovije fungicide F500® i Xemium® u Nemačkoj, kao i za ključne herbicide dikambu i Kixor®, koji se proizvode u Sjedinjenim Državama. BASF planira i izgradnju novih ili proširenje već postojećih fabrika za formulaciju na nekoliko mesta širom sveta, a naročito u Aziji.

Za BASF-ove proizvode za zaštitu bilja koji su još u razvoju, a koje predstavljaju proizvodi koji će biti lansirani između 2010. i 2020. godine, najveći ukupni iznos od prodaje procenjuje se na 1,7 milijardi evra, što je 500 miliona evra više nego lane. Vrednost budućih proizvoda u velikoj meri je poduprta već uspešno lansiranim proizvodima. Značajan doprinos očekuje se i od Xemium-a, od novih herbicida i rešenja vezanih za otpornost na herbicide koji obećavaju, kao i proizvoda iz oblasti Funkcionalne zaštite bilja. Kako bi ostvario zacrtane ciljeve BASF će istrajati u svojoj odluci da uložiti oko 9% prodaje odseka za Zaštitu bilja u

Budućnost zaštite bilja

Razvoj održive (savremene) poljoprivrede

Primer brzinskog transfera tehnologije i ekspertize ka svim tržištima je BASF-ova mreža biodiverzitetnih gazdinstava, gde preduzeće aktivno saraduje sa profesionalnim rukovodiocima

ma gazdinstava i samostalnim stručnjacima da bi pokazala kako moderna poljoprivreda može da ide u korak sa merama koje podržavaju autohtoni divlji svet i biljne vrste.

istraživanje i razvoj, a koje je usmereno ka stvaranju novih aktivnih sastojaka, formulacija i rešenja koja prevazilaze granice zaštite bilja.

Širenje portfolija preko Funkcionalne zaštite bilja

Funkcionalna zaštita bilja, kao novoosnovana BASF-ova svetska jedinica za rešenja van granica tradicionalnih proizvoda za zaštitu bilja, značajno će proširiti BASF-ov portfolio rešenja za uzgajivače. Po završetku strukturalne integracije preduzeća "Becker Underwood", osnovanom na američkom tlu, BASF je postao vodeći dobavljač ponude rešenja za semena, uključujući i biološke, te može da nastavi da pomaže uzgajivačima u poboljšanju i povećanju obima njihove proizvodnje.

"Uz BASF-ove istraživačke kapacitete i portfolio inovativnih proizvoda, Funkcionalna zaštita bilja ima jedinstvenu mogućnost: iskoristiti i primeniti sav napredak ostvaren našim interdisciplinarnim istraživanjem u oblasti hemije i biologije", rekao je Jirgen Huf, viši potpredsednik Funkcionalne zaštite bilja. "Ovo će nam pomoći da otkrijemo sav poljoprivredni potencijal u novim oblastima poput obrade zemljišta, gde tragamo za proizvodima koji pos-

Tehnologije za veće prinose, kvalitet i profit

Osim proizvoda za poboljšanje semena i inovacija za kvalitetniju obradu zemljišta, Funkcionalna zaštita bilja će, takođe, uvesti tehnologije koje će pomoći biljkama da se bolje nose sa faktorima stresa poput vrućine, zime, manjka hranljivih materija, a samim tim će ojačati i njihovo zdravlje.

Nadograđivanjem već dobro zasnovanog portfolija AgCelence®, BASF će nastaviti da omogućava uzgajivačima da pospeše sveukupni kvalitet i produktivnost njihovih useva, koji će rezultirati boljim rodnom, većim kvalitetom i efikasnom žetvom.

O Kompaniji BASF

BASF je vodeća svetska hemijska kompanija: The Chemical Company. Nudi širok asortiman proizvoda od hemikalija, plastičnih masa, proizvoda za poboljšanje performansi, sredstava za zaštitu poljoprivrednih kultura do nafte i gasa. Ujedinjujemo ekonomski uspeh, društvenu odgovornost i zaštitu okoline. Kroz nauku i inovacije, omogućili smo našim klijentima iz gotovo svih industrija da ispune sadašnje i buduće potrebe društva. Naši proizvodi i sistemska rešenja doprinose očuvanju resursa,

osiguravaju zdrave namirnice i poboljšavaju kvalitet života. Naš korporativni cilj sažeto prikazuje naš doprinos: Mi stvaramo hemiju za održivu budućnost. Kompanija BASF je 2012. ostvarila prodaju u vrednosti od oko 72,1 milijardi evra, a krajem godine kompanija je imala oko 110,000 zaposlenih. Deonica BASF-a trguje se na berzama u Frankfurtu (BAS), Londonu (BFA) i Cirihi (AN). Dodatne informacije o kompaniji BASF možete pronaći na Internetu na veb stranici: www.basf.com.

BASF je razvio mnogobrojna rešenja i usluge kako bi omogućio brzinski transfer tehnologije i ekspertize ka svim tržištima. Primer toga je BASF-ova mreža biodiverzitetnih gazdinstava, gde preduzeće aktivno saraduje sa profesionalnim rukovodiocima gazdinstava i samostalnim stručnjacima da bi pokazala kako moderna poljoprivreda može da ide u korak sa merama koje podržavaju autohtoni divlji svet i biljne vrste.

"Nastavićemo da širimo ove inicijative, da unapređujemo nove, ali i da razvijamo strateško partnerstvo sa vodećim preduzećima iz oblasti poljoprivrede", kazao je Vinsent Gros, viši potpredsednik BASF-ove Zaštite bilja za područja Evrope, ZND, Centralne Azije, Afrike i Bliskog Istoka. "Snabdevanjem uzgajivača rešenjima skrojenim po njihovim lokalnim potrebama možemo im pružiti najbolju podršku za uvećanje kvaliteta i prinosa useva, a istovremeno umanjiti rizik proizvodnje."

trolu štetočina i javnog zdravlja. Njegov portfolio obuhvata i tehnologije za tretiranje semena i biološku kontrolu, kao i rešenja za iskorišćavanje vode, prihrane i stresa kod biljke. BASF odsek za Zaštitu bilja je vodeći inovator koji podržava uzgajivače da povećaju poljoprivrednu proizvodnju, poboljšaju efikasnost svog poslovanja i unaprede kvalitet života populacije koja se stalno uvećava. Više informacija možete naći na internet adresi www.agro.basf.com ili pratiti na kanalima u okviru društvenim mrežama.

M.B. - M.V. - D.Ć.

BASF
The Chemical Company

O BASF odseku za Zaštitu bilja

Sa zaradom od oko 4,7 milijardi evra tokom 2012. godine, BASF-ov odsek za Zaštitu bilja pruža inovativna rešenja u oblasti zaštite bilja, baštenskog i ukrasnog bilja, kon-

Širenje inicijative za angažovanje uzgajivača

Druga ključna smernica BASF-ovog poslovanja ostaće inicijativa za veće angažovanje uzgajivača, koja se fokusira na tri ključne oblasti: adekvatne poljoprivredne savete, usluge ublažavanja rizika i mreže globalne zemljoradnje. Za raznovrsno evropsko tržište

Sistem za navodnjavanje

U KOM PRAVCU TREBA DA IDE SRPSKO VOĆARSTVO?

Uvoditi integralnu proizvodnju i uvoziti znanje

"Moj koncept u strategiji je intenziviranje proizvodnje i smanjenje površina. Moramo uvesti integralnu proizvodnju" - "Ni u jednoj drugoj grani ne možete ostvariti takav prihod po hektaru kao u voćarstvu" - "Srbija nema znanja. Zato država mora da šalje mlade ljude po svetu da dolaze do novih znanja i da to znanje donose ovde, jer bez znanja mi ne možemo razvijati savremene tehnologije" - kaže prof. dr Zoran Keserović

Prof. dr Zoran Keserović
Poljoprivredni fakultet Novi Sad
Departman za voćarstvo, vinogradarstvo,
hortikulturu i pejzažnu arhitekturu

Sa predavanja za voćare o integralnoj i profitnoj tehnologiji gajenja jabuke, koje je nedavno održano u Velikim Radincima, prenosimo iskustva i stručne savete prof. dr Zorana Keserovića, direktora Departmana za voćarstvo, vinogradarstvo, hortikulturu i pejzažnu arhitekturu Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu.

Perspektiva voćarstva u Srbiji

- Kakva je perspektiva voćarstva Srbije? Mislim da je dobra, jer ovo je jedna od najrodnijih godina, u poslednjih 20 godina, a kod nekih voćnih vrsta mislim da u istoriji Srbije nije bio takav rod. Na primer, šljive sigurno ima preko 800.000 tona. Da postoji neki fond, kao što smo mi predlagali da se napravi, a da od izvoza voća i povrća jedan odsto ide u taj poseban fond, mogli bi da se finansiraju profitabilni projekti i kad je teška situacija. Sad država da može da da 10 dinara premije po kilogramu šljive, a sa 20 dinara proizvođači bi mogli da opstanu. Postoje i sušare u Srbiji gde bi mogli da osušimo šljivu. Zašto je to važno? Zato što sledeće godine neće biti dovoljno šljive, jer je ove godine prerodila pa će dogodine biti jako mali prinos, a suva šljiva može da odstoji i 10 do 15 godina, bez problema. Drugi naš problem je standardizovanje tehnologije proizvodnje, jer imamo sušenje šljiva na mnogo načina u Srbiji - kaže prof. dr Zoran Keserović.

O ovogodišnjim cenama voća

- Što se tiče cena, jedino je niska cena bila kod nekih ranih sorti breskve. Zato mislim da voćari treba da budu zadovoljni cenom, osim kod šljive. Ni u jednoj drugoj grani ne možete ostvariti takav prihod po hektaru kao u voćarstvu. U 2006. godini smo izvezli oko 1.300 tona šljive što je katastrofa, jer je još davne 1867. godine izveženo 4.000 tona. Sada je došlo do povećanja izvoza jabuke. Iste 2006. godine je izveženo oko 35.000 tona, a u ovoj godini očekujem oko 130.000 tona.

Osvajaju se nova tržišta

- Dobro je što veliki proizvođači otvaraju druga tržišta, jer mi smo svi usmereni na rusko tržište. Pre manje od mesec dana hladnjače sa Fruške gore su krenule za Finsku, za Englesku je krenuo izvoz jabuke i kruške. I za Vladivostok je krenuo izvoz voća, što znači da stranci polako prepoznaju ovdajski kvalitet i srpsko voće, što je odličan signal. Pogotovo je dobro to što englesko i skandinavsko tržišta traže sitniju jabuku, dok Rusi traže krupniju. Pošto je ova godina dosta rodna ima sitnije jabuke koja se pakuje za Englesku. To je jasan signal da se osvajaju nova tržišta.

Došlo je i do povećanja izvoza

Prof. dr Zoran Keserović

kajsije, breskve, itd. Sada u strukturi izvoza, zbog dešavanja sa aflatoksinom, maline se u 2013. godini nalaze na prvom mestu.

Uvoznici lobiji

- Na uvoz voća, recimo samo na uvoz banana, trošimo negde oko 46 miliona dolara. Šta se sve tu dešavalo? Imali smo naslove u novinama o tome da su srpske jabuke otrovne. Kako onda potrošač da kupi naš proizvod? Pogledajte kako uvoz južnog voća raste pa zaključite sami: da li ne postoje lobiji? Krenuo je uvoz banane, narandže, a mi u Srbiji moramo da dokazujemo da nema ostataka pesticida i teških metala u našim plodovima.

Ne preterivati sa navodnjavanjem

Ne smete mnogo ni navodnjavati da ne dođe do truljenja korena ili napada staklokrilca. Bilo je i slučajeva gde se navodnjavalo a da se nisu obrazovali pupoljci za sledeću godinu. Zato morate voditi računa o normama.

Zalivni sistem u intenzivnoj proizvodnji (Mala Remeta)

Integralna proizvodnja: savremen zasad jabuka (Mala Remeta)

Rast proizvodnje jabuke u Vojvodini

- Proizvodnja jabuke se menja. Vojvodina će sad da postane veći proizvođač jabuka nego centralna Srbija. Čudno je to da se sad u Vojvodini desio razvoj voćarstva, a Vojvodina je žitnica. To se dešava zato što je znanje zapostavljeno. Političari treba da slušaju naučne radnike, jer naučni radnici daju ideje i tehnologije. Pokrajinska Vlada i sekretar Goran Ješić su to prepoznali, nakon što sam im rekao da rade razvojni koncept.

Preduslovi za konkurentnost

- Ona država koja se bude prilagodila klimatskim promenama, ona će i biti konkurentna. Jer, faktori koji najviše utiču na smanjenje prinosa su niske zimske temperature, nagle promene temperature u zimskom periodu, kasni prolećni mrazovi, grad, visoke letnje temperature. To je sve ono što utiče na promenljivi prihod iz godine u godinu. U više navrata sam rekao da bih želeo koncept proizvodnje kao u južnom Tirolu. U svim granama poljoprivrede treba uzeti tehnologiju najrazvijenijih zemalja. Kažu da mi ne možemo da budemo konkurentni u stočarstvu, a razlog je što je stočarstvo upropašćeno i sada nema vizije razvoja stočarstva, a bez stočarstva nema jake poljoprivrede.

Bruka je i sramota gde je došla Srbija. Da li neko uopšte analizira zbog čega je prošle godine uvezeno oko 46 miliona dolara mesa i preradevina? Srbija koja je nekad bila stočarska ne može da se organizuje. Tu je problem njihovo znanje. Treba uzeti i analizirati kritične tačke i utvrditi zašto je došlo do propadanja stočarstva, i da li je to odvajanje primarne proizvodnje od prerađivačke?

Treba pogledati koncept koji rade Italijani, Francuzi, Holandani i ostale razvijenije poljoprivredne zemlje. Italija sa 18.000 hektara jabuke proizvede milion tona jabuka, a mi sa 239.000 hektara proizvedemo 1,3 miliona. Imamo skoro 15 puta više površina, a proizvodnju kao sa 18.000 hektara.

O strategiji razvoja voćarstva u Srbiji

- Moj koncept u strategiji je da se ide na intenziviranje proizvodnje i smanjenje površina. Moramo uvesti integralnu proizvodnju. U Hrvatskoj je trenutno panika, jer 2014. godine moraju da imaju "crno na belo" dokle su stigli u implementaciji integralne zaštite, a mi - još nemamo ni zakon!? Slovenija je devedesetih godina krenula sa integralnom proizvodnjom. Oni rade i sistem konfuzije, a to je sistem postavljanja feromona za zbunjivanje mužjaka zbog crvljivosti plodova, a kod nas ne zna niko to još ni da postavi. Srbija nema znanja. Zato država mora da šalje mlade ljude po svetu da dolaze do novih znanja i da to znanje donose ovde, jer bez znanja mi ne možemo razvijati savremene tehnologije. Dakle, po direktivi EU 2014. godine zemlje članice moraju da podnesu izveštaj dokle su stigli sa implementacijom integralne zaštite, a mi još nemamo ni pojma o tome.

Zašto uvesti koncept integralne proizvodnje?

- Na primer, 2005. godine oko tri miliona teških trovanja pesticidima bilo je u svetu, a 95 odsto trovanja se desilo u zemljama u razvoju.

Naše najtanje karike u proizvodnji

Uradili smo dosta na uvođenju savremenih tehnologija kada je u pitanju sadni materijal, sortiment, podloga, gusti zasađi, proređivanje, berba, ali su nam najtanje karike uvek bile dubrenje i navodnjavanje.

Integralna proizvodnja je zato koncept koji moramo prihvatiti, a mi smo sa njim krenuli u Fruškoj gori, podizanjem gustih zasada. Postoji sistem gde je jedna tabla, jedan hektar, jedna sorta, a ima sistem gde se ide dva reda, recimo, Granny Smith-a, pa osam redova Zlatnog delišesa. Ja sam više za sistem podizanja jednog hektara. Kada su kvalitetne sadnice u drugoj godini, kao u Riđici, može da se ostvari prinos od 35 tona.

Gde smo pravili greške?

- Gde smo mi u voćarstvu najviše pravili greške? Uradili smo dosta na uvođenju savremenih tehnologija

Integralna proizvodnja, savremen zasad jabuka

gija kada je u pitanju sadni materijal, sortiment, podloga, gusti zasađi, proređivanje, berba, ali su nam najtanje karike uvek bile dubrenje i navodnjavanje. Da bi ostvarili visoke prinose moramo da nadoknadimo te hranljive materije preko dubrenja. Isto tako nemamo dovoljno znanja kod navodnjavanja. Imao sam slučaj na jednoj plantaži od četiri hektara da su se sušile sadnice. Zašto? Ljudi su gledajući tenziometar mislili da je sve u redu, a nisu gledali same voćke! A to su knip sadnice i pogotovo kada je intenzivno cvetanje dolazi do velikog povlačenja vode, a tada morate da navodnjavate. Mi obično puštamo vodu ujutru od četiri do šest sati i uveče oko dva sata po svakoj tabli. S druge strane, ne smete mnogo ni navodnjavati da ne dođe do truljenja korena ili napada staklokrilca. Bilo je i slučajeva gde se navodnjavalo a da se nisu obrazovali pupoljci za sledeću godinu. Zato morate voditi računa o normama - ističe prof. dr Zoran Keserović.

(U idućem broju: O izboru sortimenta i agrotehnici)

Zabeležio: D. Čosić

Hitna zaštita domaće proizvodnje duvana

Umesto da povećavamo proizvodnju duvana, mi smo je pogrešnom politikom u ovom sektoru doveli u fazu stagnacije te sada, umesto da smo veliki proizvođači i izvoznici, što nam omogućuju povoljni zemljišno - klimatski uslovi, uvozimo dve trećine sirovog duvana za potrebe naše duvanske industrije

Proizvodnja duvana koja je ranije u Srbiji i Sremu proizvođačima donosila odlične finansijske rezultate, sve manje je atraktivna. Poslednjih godina to je bilo zbog suše koja je umanjivala rod, a onda je subvencionisanje ove proizvodnje od strane države postalo simbolično. Država svojim propisima, čini se, štiti prerađivače, a ne primarne proizvođače duvana, što ni u jednoj drugoj državi nije slučaj, jedan je od zaključaka sa zajedničke sednice Odbora udruženja za agrar i Saveta Grupacije registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava Sremske privredne komore posvećenoj jesenoj berbi i žetvi.

U Sremu je ove godine pod duvanom 2.680 hektara a jedan od onih koji su ga sejali je **Zoran Mrđa** iz Ljukova. Ovaj proizvođač je na sednici ukazao da je ukidanje premije na proizvodnju duvana koja je ranije bila 20.000 dinara, donelo proizvođačima velike teškoće koje su se već pokazale u pravom svetlu. O stanju govori i stagnacija ove proizvodnje u Srbiji.

Proizvođači će imati sve više problema ako se premija ne vrati. Navodno, bore se nadležni da nađu rešenje za to, ali bez premije se ovaj posao sveo na veliki rizik i ide ka pukom preživljavanju, rekao je, uz ostalo, **Branislav Živanović** predsednik Saveta grupacija registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava.

Učestvujući u raspravi **Nenad Tubić**, proizvođač duvana iz Sremske Mitrovice i član Grupacije za du-

Zoran Mrđa

van Privredne komore Srbije, izneo je mišljenje da naša država ne štiti domaću proizvodnju i naveo primere kako neke države u okruženju to čine.

- Hrvatska ima premiju od jednog evra, a mi nemamo mogućnost da ni kilogram duvana prodamo u tu državu. Regulisala je to zakonima kojima je suština da štite hrvatsku proizvodnju. Nama kao da su zakon pisali drugi, ali da unište domaću proizvodnju duvana. I Makedonija je svoju proizvodnju zaštitila ovako: u paklicu se stavi 19 cigareta, plaća se 20, ali se to kroz budžet vraća proizvođačima sirovine u vidu premije od svake prodate paklice. Mi sa nji-

Umesto povećanja proizvodnje, postali smo uvoznici duvana

ma ne možemo biti konkurentni, a tako slično rade i Bosanci. Znači sve je rešeno, praktično, metodom samofinansiranja - objasnio je **Nenad Tubić**.

Veoma dobar poznavalac prilika u oblasti duvanske industrije **Nenad Tubić** je podsetio da u Srbiji funkcionišu tri svetske fabrike duvana, sa ogromnim bruto proizvodima i rekao da "mi udaramo po seljaku da

uništimo proizvodnju duvana".

- Kada su naši proizvođači dobili premiju, počela je priča da je to u suprotnosti sa Svetskom trgovinskom organizacijom. Branili smo se, pisali tone papira, nadležni nas nisu ni primili. Govori nam se da treba da proizvodimo voće, a ne duvan, a u proizvodnji duvana u Sremu mogli bi mnogi da se zaposle - smatra **Nenad Tubić**.

Nenad Tubić

Sa sednice u Sremskoj privrednoj komori

Zato je među zaključcima o ovoj temi sa pomenute komorske sednice i podsećanje da Evropska unija i države u okruženju neuporedivo više štite i subvencionišu ovu proizvodnju od naše države. Umesto da povećavamo proizvodnju duvana mi smo je pogrešnom politikom, smatraju učesnici sastanka, doveli u fazu stagnacije tako da smo postali veliki uvoznici umesto velikog proizvođača duvana. Ovi zaključci će, uz sve ostale, biti prosleđeni nadležnom republičkom ministarstvu.

S. Đaković

IN MEMORIAM

VELIKANI NE UMIRU, SAMO ODLAZE

Kosa – Kosara Brzak (1925 – 2013)

odlaska u inostranstvo, odabravši da ostanu u svojoj zemlji i svoje umeće i borbenost posvete izgradnji svoje domovine što je naša draga Kosa činila pre svega kroz stvaranje i oblikovanje velikana kakva „Agroruma“ kojoj je posvetila ceo svoj život jeste. Gotovo misionarska povećenost poslu, doprinela je da Kosarino ime bude upisano zlatnim slovima u domaćim i svetskim naučnim i akademskim krugovima.

Kosa – Kosara Brzak, bila je pionir fitomedicine, zaštite bilja uopšte, kao i začetnik brojnih zakonskih regulativa koje danas protežira i Evropska unija.

Svoje ogromno znanje, Kosa je davala nesebično svakome ko je želeo da uči, bez obzira da li se radi o radnicima „Agrorume“ ili o saradnicima, profesorima fakulteta i akademikima. Neki od njih dolazili su iz

Evrope, neki iz Amerike i, bez obzira na to, od Kose su svi mogli da nauče. Trebalo je samo pitati, a ona je rado odgovarala i praktično, svojim radom, potvrđivala ispravnost svog znanja.

Ni teška vremena koja su na ispit zrelosti stavila čitave generacije i njihova dela, nisu uspela da ugase sjaj Kosarinog dela. Njen duh ostao je za uvek u našim srcima, a nje-

no stvaralaštvo postalo je svojevrsni zavet generacijama koje dolaze iza nje.

Kosa - Kosara Brzak bila je bogata duhom i upravo to je bogatstvo ono koje je stalno delila sa nama koji smo je poznavali i imali čast sa njom da radimo. Upravo zato, ispraćamo je čista srca i sa prijateljskim bolom uvažavamo je sa najdubljim poštovanjem i zahvalnošću.

NAJJEFTINIJE ALTERNATIVNO GORIVO

Troškovi spremanja slame za energetske upotrebu

Poljoprivreda proizvodi veliku količinu različitih vrsta biomase, ali su za energetske primenu najpogodniji žetveni ostaci ratarske proizvodnje - Slama se može koristiti kao najjeftinije alternativno gorivo, posebno što je svake godine obnovljivo i ekološki pogodno za energetske korišćenje. Zato je značaj poljoprivrede utoliko veći budući da su poljoprivredna gazdinstva osnova buduće proizvodnje energije iz biomase

Pošto fosilna goriva postaju sve deficitarnija neohodno je povećati korišćenje drugih izvora energije, pre svega biomase. Najpogodniji za energetske primenu su ostaci i nusproizvodi šumarstva, drvne industrije, poljoprivrede i primarne prerade poljoprivrednih proizvoda. Poljoprivreda proizvodi veliku količinu različitih vrsta biomase, ali su za energetske primenu najpogodniji žetveni ostaci ratarske proizvodnje, odnosno slama strnih žita. Osnovni činilac koji u najvećoj meri određuje ekonomičnost svakog oblika korišćenja žetvenih ostataka je efikasnost organizacije rada i troškovi spremanja slame. U troškove spremanja slame treba da se uvrsti i vrednost proizvodnje slame, koja orijentaciono iznosi 10% od cene troškova proizvodnje zrna. Na ovaj način bi se u izvesnoj meri rasteretili troškovi proizvodnje zrna.

Poznato je da osnovna proizvodnja ratarskih useva povlači za sobom istu ili, čak, i do tri puta veću masenu produkciju biljnih ostataka. U nekim rejonima sporedne sirovine su zauzele svoje funkcionalno mesto u nastavku procesa proizvodnje, a negde predstavljaju sirovinški balast, pa se slama spaljuje ili u najboljem slučaju zaorava. Ovakva praksa, pored očiglednih gubitaka iskoristive biomase, prouzrokuje i brojne negativne posledice. Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo apeluje na poljoprivrednike da se uzdrže od paljenja žetvenih ostataka na oranama. Paljenjem žetvenih ostataka kiseonik iz zemljišta se troši, stvaraju se anaerobni slojevi u kojima anaerobni mikroorganizmi trajno nestaju iz oraničnog sloja. Takođe, paljenjem strnjike uništava se korisna mikloflora i živi organizmi. Takvo zemljište se degradira, ne može da se regeneriše, vremenom gubi sva kvalitetna svojstva, što neminovno dovodi do gubitka prinosa zrna i slame.

R.br.	Operacija	Troškovi (din/toni)	Struktura (%)
1.	Vrednost slame	1.155,30	35,39
2.	Baliranje	619,73	18,99
3.	Materijal	66,91	2,05
4.	Utovar i transport	739,52	22,66
5.	Manipulacija	135,67	4,16
6.	Odmotavanje	195,51	5,98
7.	Skladištenje	351,47	10,77
8.	Ukupno	3.264,10	100,00

Tabela 3. Obračun ukupnih troškova slame spremljene u obliku valjkastih bala

proces baliranja žita podrazumeva i upotrebu sledećih priključnih mašina: presa Welger 730a, presa John Deere-592, model 1.81 M regular, prikolice za transport Zmaj Z-489, Zmaj Z-401, uređaj za manipulaciju jednostavne konstrukcije, koji se sastoji iz tri oštra čelična tela koja služe za nabiranje bala i odmotać Zmaj-402. Obračun je izveden prema normativima utvrđenim u praksi (tabela 1).

Troškovi eksploatacije slame sadrže troškove spremanja slame, transport do mesta skladištenja, troškove manipulacije i skladištenja. U suštini obračun troškova energetske eksploatacije slame treba početi sa obračunom vrednosti žetvenih ostataka, odnosno slame na samoj parceli. Valorizacija vrednosti slame ili bilo kojeg nusproizvoda zasniva se na proceni cene troškova proizvodnje slame, koja na osnovu kalkulacija iznosi oko 10% od cene troškova proizvodnje zrna.

Troškovi spremanja slame

U obračuna troškova spremanja slame izrađeni su predračuni korišćenja pogonskih i priključnih mašina (prema dr Vladislavu Zekiću V. sa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu). Isti su izvedeni za sve bitne elemente konačne kalkulacije, odnosno: kalkulacije troškova korišćenja pogonskih mašina za pojedine režime korišćenja, kalkulacije troškova korišćenja priključnih mašina, kao i kalkulacije troškova zarada za stalno zaposlene radnike. Kao osnovna pogonska mašina u procesu ubiranja, transporta i manipulacije žetvenih ostataka strnih žita koristili su se traktori IMT-539 i Belorus MTZ-820. Obračun troškova podrazumeva korišćenja traktora IMT-539 u procesu baliranja malih četvrtastih bala i MTZ-820 pri eksploataciji u procesu baliranja valjkastih bala, i korišćenje iste mašine u ostalim operacijama (transport, manipulacija i odmotavanje veziva). Pored pogonske mašine

normativima iznosi 3,7 kilograma po hektaru, dok je na posmatranom gazdinstvu ova potrošnja veća i iznosi oko 4,2 kilograma po toni balirane slame. Na posmatranom gazdinstvu koristi se klasična kompozicija za transport malih četvrtastih bala koja se sastoji od traktora za vuču i dve modifikovane prikolice. Utovar bala vrši sezonska radna snaga bez korišćenja mehaničkih pomagala. Standardna organizacija ovoga radnog procesa na ispitivanom gazdinstvu podrazumeva angažovanje šest do osam radnika. Pri ovakvoj organizaciji rada dnevni učinak radne grupe iznosi približno petnaest kompozicija za radno vreme od 12 časova, odnosno kupno 4.500 bala slame prosečne mase od 15 kg. Pri tome dnevni učinak iznosi 67,5 tona slame, odnosno 5,63 tona slame na sat. Prosečna udaljenost je procenjena na sedam kilometara. Na osnovu obračunatih troškova prema pojedinim kategorijama moguće je doći do ukupnih troškova spremanja, transporta i manipulacije slame spremljene u obliku malih četvrtastih bala (tabela 2).

Troškovi spremanja slame siste-

R.br.	Operacija	Troškovi (din/toni)	Struktura (%)
1.	Vrednost slame	1.155,30	30,08
2.	Baliranje	587,62	15,30
3.	Materijal	246,50	6,42
4.	Utovar i transport	329,21	8,57
5.	Manipulacija	745,46	19,41
6.	Odmotavanje	329,21	8,57
7.	Skladištenje	447,60	11,65
8.	Ukupno	3.840,91	100,00

Tabela 2. Obračun ukupnih troškova slame spremljene u obliku malih četvrtastih bala

R.br.	Traktori, mašine, prikolice	Troškovi(din/času)
1.	IMT - 539	1.036,77
2.	MTZ - 820	2.200,58
3.	MTZ - 820 / transport	1.452,36
4.	Welger 730 a	1.290,60
5.	John Deere - 592	2.130,55
6.	Zmaj - 481	163,68
7.	Zmaj - 401	264,39
8.	Manipulator	21,59
9.	Zmaj Z - 402	381,25

Tabela 1. Predračun troškova korišćenja pogonskih i priključnih mašina

mom velikih valjkastih bala se sastoje iz vrednosti slame, troškova korišćenja agregata sastavljenog iz traktora i prese za baliranje, zarade traktoriste, te troškova utrošenog veziva. Utovar bala na prikolicu vrši se utovarivačem koji je pričvršćen na prikolicu. Troškovi utovara bala obračunati su zajedno sa troškovima transporta. Kao rezultat procesa baliranja dobijaju se standardne rolo bale, standardnih dimenzija, pri čemu masa pojedinačne bale iznosi do 350 kg. Prema podacima sa ispitivanog gazdinstva, pri sakupljanju ostvaruje se prosečan prinos slame od 3 tone slame po hektaru. U praksi je moguće ostvariti učinak od približno 2,5 hektara na čas rada, pri čemu učinak iznosi 7,5 tona balirane slame po času rada. Obračun troškova uključuje troškove korišćenja izabranog traktora, prese i zaradu rukovaoca traktora. U toku procesa baliranja dolazi i do utroška materijala, veziva za povezivanje bala (polipropilensko vezivo).

Na ispitivanom gazdinstvu potrošnja veziva iznosi oko 40 metara po bali, što iznosi oko 0,38 kilograma po toni balirane slame. Obračun je izvođen na osnovu tržišne cene. Troškovi transporta slame, balirane u obliku velikih valjkastih bala, obuhvataju utovar i transport od parcele do ekonomskog dvorišta ili neke druge lokacije gde se slama skladišti. Transport se vrši specijalizovanom traktorskom prikolicom koju pogoni traktor MTZ-820. Troškovi se obračunavaju prema ceni jednog časa korišćenja navedenih mašina i troškovima zarade za traktoristu u skladu sa normativima ispitivanog gazdinstva. Manipulacija u skladištu prema definisanim parametrima obavlja se prednjim traktorskim utovarivačem priključenim na traktor MTZ-820. Troškovi manipulacije obuhvataju samo troškove slaganja bala, jer su troškovi istovara obuhvaćeni pri obračunu troškova transporta. Troškovi skladištenja su obračunati polazeći od pretpostavke da se slama skladišti na otvorenom prostoru, te se procenjuju kroz vrednost gubitka do 15%

količine korišćene slame, pri čemu se obračun primenjuje na utvrđene troškove sakupljanja, transporta i manipulacije. Odmotavanje bala se koristi uglavnom u stočarstvu, ali može da se koristi i za energetske upotrebu bala pri isitnjavanju bala. Pri odmotavanju bala nastaju troškovi korišćenja traktorskog agregata sa priključenim odmotavačem Zmaj-402 i troškovi zarade rukovaoca traktora. Na osnovu obračunatih troškova prema pojedinim kategorijama moguće je doći do ukupnih troškova spremanja, transporta i manipulacije slame spremljene u obliku valjkastih bala (tabela 3).

Zaključak

Zbog velikog potencijala i obnovljivosti biomasa predstavlja jedan od značajnijih izvora energije. Međutim, veći deo potencijala biomase zbog relativno niske energetske vrednosti i prostorne disperzije nije pogodan za eksploataciju. Poljoprivreda proizvodi veliku količinu različitih vrsta biomase, ali su za energetske primenu najpogodniji žetveni ostaci ratarske proizvodnje, odnosno slama strnih žita. Osnovni parametar ekonomičnosti korišćenja žetvenih ostataka u bilo koje svrhe, pa i u energetske, predstavljaju troškovi spremanja slame.

Kroz obračun troškova utvrđeno je da cena spremanja jedne tone slame strnih žita sistemom malih četvrtastih bala iznosi 3.840,91 dinara, odnosno 33,76 evra. Najznačajniju stavku u ukupnim troškovima čini proizvodna vrednost slame od 30,1%, troškovi manipulacije sa 19,4%, dok su troškovi baliranja na trećem mestu i čine 15,3% od ukupnih troškova. Spremanje slame sistemom valjkastih bala moguće je obaviti po ceni od 3.264,10 dinara, odnosno 28,70 evra. Najznačajniju stavku u ukupnim troškovima, takođe, čine proizvodna vrednost slame od 35,39%, troškovi transporta u koje je uključen i utovar bala od 22,66%, dok su troškovi baliranja na višem nivou u odnosu na prethodni sistem 18,99% od ukupnih troškova. Prema izvedenim obračunima sistem valjkastih bala ostvaruje za 15,02% niže troškove. Iz ovoga je moguće ustanoviti potrebu za daljim povećavanjem mehanizovanosti radnih procesa u poljoprivredi.

Dakle, cena spremljene slame nije visoka, te se slama može koristiti kao najjeftinije alternativno gorivo, posebno što je svake godine obnovljivo i ekološki pogodno za energetske korišćenje. Zato je značaj poljoprivrede utoliko veći budući da su poljoprivredna gazdinstva osnova buduće proizvodnje energije iz biomase.

Prof. dr Miladin Brkić

LEKOVITA BILJKA ZA LEČENJE DISAJNIH ORGANA

Beli slez

(*Althaea officinalis*)

Beli slez se najviše koristi za lečenje bolesti organa za disanje (bronhitis, upala pluća, bronhijalna astma, kašalj) - U kombinaciji sa drugim lekovitim biljkama beli slez olakšava tegobe kod bolesti bubrega, bolesti slezine, upale pankreasa, hemoroida i drugih oboljenja - Beli slez sadrži umirujuća vlakna koja su rastvorljiva u vodi (biljno mleko) i imaju značajnu primenu u lečenju ispucale kože

Beli slez se najviše koristi za lečenje bolesti organa za disanje poput bronhitisa, upale pluća, bronhijalne astme, kašlja i drugih smetnji u tim organima. Zbog svojih posebnih sastojaka slez nikad ne treba kuvati, niti prelivati vreloom vodom. Koren belog sleza treba pripremati potapanjem u hladnoj vodi u trajanju od osam sati, zatim ga procediti i tek tada lagano ugrijati. Listove i cvetove belog sleza takođe treba pripremati na hladan način.

Čajevi pripremljeni od belog sleza, ili u kombinaciji sa drugim lekovitim biljkama uspešno se koriste u lečenju upalnih procesa u organizmu: katar mokraćne bešike, bolno mokrenje ili nesposobnost zadržavanja mokraće. U probavnom

traktu mogu se lečiti upale debelog creva, proliv, dizenterija, povraćanje s prolivom kod odojčadi i dr. Za lečenje tih bolesti treba piti ne zaslađen čaj u gutljajima. Beli slez u kombinaciji sa drugim lekovitim biljem olakšava tegobe kod bolesti bubrega, bolesti slezine, upale pankreasa, hemoroida i dr. Ova lekovita biljka sadrži umirujuća vlakna rastvorljiva u vodi, koja se nazivaju biljno mleko i imaju primenu u lečenju kožnih oboljenja. Biljno mleko se koristi u vidu masti za lečenje ispucale kože.

Spoljašnja upotreba

Koren belog sleza koristi se i za spoljašnju upotrebu: za brže sazrevanje čireva na koži, za uklanjanje upala oko očiju i kao oblog za opekotine. Za ukla-

njanje tih tegoba treba napraviti kašu od fino izrendanog korena sleza pomešanog s medom. Kaša se namaže na lanenu krpu i stavi na obolelo mesto. Obloge treba menjati svaka dva-tri sata. Beli slez pomaže i kod uboda insekta tako što sveže izdrobljene listove belog sleza stavimo na mesto uboda. Beli slez se koristi i kao začinska biljka u proizvodnji bombona, pastila i guma za žvakanje.

U fitokozmetici beli slez je značajan, jer neguje i osvežava kožu. Koristi se kao dopunska terapija za lečenje akni, lišaja i crvenila prouzrokovano vetrom i hladnoćom.

Mirjana Maletić, dipl. inž.

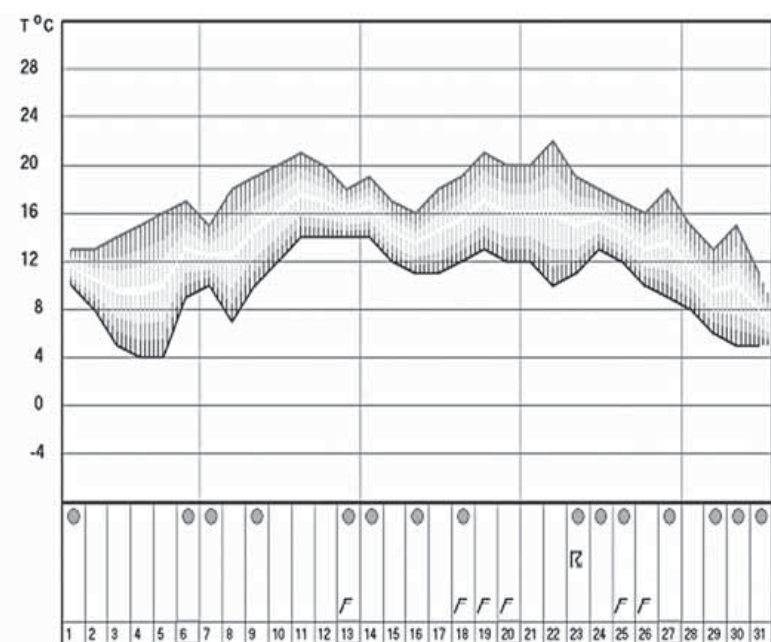

Svojstva belog sleza

Beli slez sadrži mnogo hranjivih sastojaka, oko 35% ugljenih hidrata (skroba), 2% asparagina, 1,5% masnog ulja, 10% saharoze, 30-35% sluzi i oko 10% pektina. Sluz se u hladnoj vodi razdvaja na glukozu, galaktozu i ksilozu.

Zbog sve veće potražnje belog sleza poslednjih godina počelo je organizovano gajenje ove biljke. U izradi preparata od belog sleza koriste se koren i list biljke, a u narodnoj medicini koristi se i cvet. Biljka cveta od jula do septembra i tada se cvet bere i suši. Koren se vadi u rano proleće ili u jesen nakon cvetanja. Čisti se, pere, ljušti i seče na štapiće debljine 0,5 cm i suši. Sušenje se vrši na 60-70°C u sušarama, a zatim seče na kockice veličine 0,5cm. Miris korena je svojstven i slab, a ukus sluzast.

Prognoza vremena do kraja oktobra

☐ ГРМЉАВИНА ☐ КИША ☐ МАГЛА ☐ СНЕГ ☐ ВЕТАР - МАКСИМАЛНА ТЕМП. - МИНИМАЛНА ТЕМП.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 30. septembra do 4. oktobra 2013. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cene pšenice
- Stabilna cena soje
- Dešavanja na svetskim berzama

Blagi rast cena roba iz sektora primarnog agrara dočekan je sa velikim nadanjima proizvođača da će se taj rast nastaviti i biti još veći. Uglavnom je to bio razlog što smo protekle nedelje na organizovanom berzanskom tržištu u Novom Sadu imali uzdržane prodavce, što je presudno uticalo na pad opšteg prometa roba preko „Produktne berze“. Promet od svega 809 tona robe za 58,04% je manji nego prethodne nedelje. Finansijska vrednost prometa je iznosila 14.953.720,00 dinara i za 63,27% je manja od upoređujućeg podatka iz prethodnog nedeljnog perioda.

Nepovoljni vremenski uslovi kod velikih svetskih proizvođača pšenice i rast tražnje za hlebnim žitom u svetu, otvorio je neke nove, bolje tržišne perspektive ovoj robi. S obzirom na vrlo značajan izvozni potencijal naše pšenice, ove vesti sa međunarodnih tržišta i te kako utiču na tržišno raspoloženje i kod nas. Posledica toga jeste stabilizacija cene na nivou od 17,00 din/kg bez PDV, što je praktično cenovni maksimum pšenice novog roda kod nas.

Cena od 18,36 din/kg (17,00 bez PDV) koja je registrovana protekle nedelje je veća za 0,43% od prosečne cene trgovanja ovom robom u prethodnoj nedelji.

Cena kukuruza novog roda se kretala u rasponu između 12,50 din/kg bez PDV i 13,00 din/kg. Kotacije ponude na samom kraju nedelje, međutim, jasno su definisale nameru vlasnika kukuruza da ovu robu prodaju po višim cenama od postojećih. Tražnja se još ne izjašnjava na ove ponude pa samo možemo da konstatujemo da je protekle nedelje registrovana prosečna cena na nivou od 13,86 din/kg (12,83 bez PDV), što je u odnosu na prosečnu cenu od prethodne nedelje pad od 0,50%. Statistički posmatrano cena ima pad, ali činjenica da je kukuruz prometovan u drugoj polovini nedelje bio na nivou cene od 13,00 din/kg bez PDV jasno ukazuje da se o padu cene realno ne može govoriti. Prosečna cena kukuruza prošlogodišnjeg roda je iznosila 13,96 din/kg (12,92 bez PDV) i predstavlja rast od 1,14% u odnosu na prethodnu nedelju.

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/ KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2012.	475	13,82-14,04	475	13,82-14,04	+1,14
Kukuruz, rod 2012. (tel-kel)	25	13,50	25	13,50	-
Kukuruz, rod 2013.	610	13,50-14,04	150	13,50-14,04	-0,50
Pšenica, rod 2013.	25	18,36	25	18,36	+0,43
Soja rod 2013.	75	48,60	50	48,60	0,00
Semenski ječam „Nonojus“	24	33,48	24	33,48	-
Semenska pšenica	35	26,35-27,22	35	26,35-27,22	-
NP 12:52	25	51,33	25	51,33	-3,21
NPK 15:15:15	50	23,76	-	-	-
Pšenica, rod 2012.	161	20,50	-	-	-

PRODEX

U odnosu na prethodnu nedelju došlo do rasta vrednosti PRODEX-a za neznatnih 0,05 poena, tako

da je na današnji dan PRODEX bio na nivou od 192,03 indeksna poena.

Soja čvrsto drži svoju lidersku tržišnu poziciju u pogledu cena, braneći je sada već stabilnom cenom od 48,60 din/kg (45,00 bez PDV), što je na potpuno istom nivou kao i

prethodne nedelje.

Predmet trgovanja na novosadskoj berzi protekle nedelje bili su i semenska pšenica po prosečnoj ceni od 26,60 din/kg (24,63 bez PDV),

semenski ječam po ceni od 33,48 din/kg (31,00 bez PDV) i mineralno đubrivo NP 12:52 čija je cena iznosila 51,33 din/kg sa PDV-om (47,53 din/kg bez PDV-a).

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP DECEMBAR 2013.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	250.96 \$/t	249.27 \$/t	250.30 \$/t	252.07 \$/t	253.24 \$/t
Kukuruz	178.73 \$/t	173.77 \$/t	172.83 \$/t	172.83 \$/t	172.91 \$/t

Vrednost pšenice je bila na dosta visokom nivou tokom cele protekle nedelje, da bi se samom kraju iste prometovala po ceni koja je bila na tromesečnom maksimumu, a razlog je zabrinutost zbog nepovoljnog vremena. Dok su globalne zalihe i dalje na relativno dobrom nivou, cene su podržane od strane dobre izvozne tražnje, kao i nešto slabijeg izvoznog potencija-

la, naročito u Argentini i Crnomorskom regionu. USDA-ova procena proizvodnje pšenice je blago podignuta u odnosu na prethodni mesec, na nivo od 57.9 miliona tona.

Vrednost kukuruza, pala je na trogodišnji minimum, a dodatni pritisak je doprinela obustava rada vladinih službenika u SAD-u. Ovo bi moglo da dovede do smetnji u funkcionisanju rada Mi-

nistarstva poljoprivrede ove zemlje, što bi umanjilo izvoz u trenutku kada zalihe rastu. Žetva je sredinom nedelje bila na nivou od 12% (7% prošle nedelje, 52% prošle godine i 23% koliko iznosi petogodišnji rekord).

Cena decembarskog fjučersa na kukuruz je u poslednjih nedelju dana pala za 3,81%, dok je fjučers na pšenicu skočio za 1,61%.

BUDIMPEŠTA

PŠENICA	KUKURUZ
154.52 EUR/t (futures dec 13)	138.02 EUR/t (futures nov 13)

EURONEXT PARIZ

PŠENICA	KUKURUZ
195.00 EUR/t (futures nov 13)	169.00 EUR/t (futures nov 13)

U Budimpešti je pšenica sa decembarskim fjučersom skuplja za 1,09%, dok je kukuruz sa novembarskim fjučersom skuplja za 2,34%. U Parizu je fjučers na kukuruz sa novembarskom isporukom na istom nivou kao i pre nedelju dana, dok je pšenica skuplja za 1,96%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7:30 do 14:30

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno nov 13	484.88 \$/t	471.28 \$/t	465.92 \$/t	467.98 \$/t	473.34 \$/t
Sojina sačma okt 13	419.90 \$/t	409.90 \$/t	408.50 \$/t	417.60 \$/t	427.80 \$/t

Vrednosti soje, pale su na trogodišnji minimum, nakon što je USDA-a, povećao svoje procene zaliha za 25%. Žetva soje u

SAD-u je trenutno na nivou od 11%, u odnosu na petogodišnji prosek u ovom periodu od 20%.

Novembarski fjučers na soju ima manju vrednost u odnosu na prošli petak za 2,15%, dok je na sojinu sačmu skuplja za 2,74%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

SPONZOR
Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.rs
branimir.alivjovic@limagrain.rs
www.limagrain.rs

VOĆE OD 30.9.2013.DO 7.10.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	200	200	200	bez promene	prosečna
2	Banana (sve sorte)	Uvoz (Ekvador)	kg	100	120	110	pad	dobra
3	Breskva (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	100	rast	dobra
4	Dunja (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
5	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	180	200	180	pad	dobra
6	Grožđe (belo Afuz Ali)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
7	Grožđe (belo Smederevka)	Domaće	kg	60	70	70	pad	dobra
8	Grožđe (belo ostale)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	dobra
9	Grožđe (crno Hamburg)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra
10	Grožđe (crno ostale)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra
11	Jabuka (Ajared)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	prosečna
12	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	80	100	80	-	prosečna
13	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	100	120	120	-	dobra
14	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	80	100	80	-	prosečna
15	Jabuka (Delišes zlatni)	Uvoz (Italija)	kg	100	120	120	-	dobra
16	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	60	70	70	-	dobra
17	Kivi (sve sorte)	Uvoz (Čile)	kg	200	250	200	-	prosečna
18	Kruška (ostale)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
19	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	800	1.000	800	bez promene	dobra
20	Limun (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	150	180	150	-	dobra
21	Mandarina (sve sorte)	Uvoz (Hrvatska)	kg	150	160	150	-	dobra
22	Nar (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	200	250	200	-	prosečna
23	Nektarina (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	-	dobra
24	Orah (očišćen)	Domaće	kg	1.000	1.100	1.000	pad	dobra
25	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	180	200	180	bez promene	dobra
26	Smokva (suva)	Uvoz (uvoz)	kg	300	350	300	bez promene	prosečna
27	Šljiva (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	60	rast	dobra

POVRĆE OD 30.9.2013.DO 7.10.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	25	30	30	bez promene	dobra
2	Boranija (olovka)	Domaće	kg	130	150	130	bez promene	prosečna
3	Boranija (žuta)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	prosečna
4	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	130	150	150	bez promene	dobra
5	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
6	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	60	70	60	bez promene	dobra
7	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	150	160	160	pad	dobra
8	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	100	110	100	bez promene	dobra
9	Krastavac (Kornišon)	Domaće	kg	100	100	100	bez promene	dobra
10	Krastavac (salatar)	Domaće	kg	90	100	100	rast	prosečna
11	Krompir (beli)	Domaće	kg	50	60	60	bez promene	dobra
12	Krompir (crveni)	Domaće	kg	50	60	50	bez promene	dobra
13	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	30	40	30	bez promene	dobra
14	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	300	350	300	bez promene	dobra
15	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	70	100	70	bez promene	dobra
16	Paprika (Babura)	Domaće	kg	80	100	100	rast	dobra
17	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	200	250	200	rast	dobra
18	Paprika (šilja)	Domaće	kg	90	100	90	rast	dobra
19	Paradajz (chery)	Uvoz (Italija)	kg	180	200	200	rast	dobra
20	Paradajz (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	prosečna
21	Paradajz (zeleni)	Domaće	kg	30	60	50	pad	dobra
22	Pasulj (beli tetovac)	Domaće	kg	350	400	350	bez promene	dobra
23	Pasulj (beli)	Domaće	kg	300	350	350	-	dobra
24	Pasulj (šareni)	Domaće	kg	300	350	350	bez promene	dobra
25	Pasulj (žuti)	Domaće	kg	350	400	400	pad	slaba
26	Patlidžan (sve sorte)	Domaće	kg	70	80	70	rast	dobra
27	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	prosečna
28	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	150	160	150	bez promene	dobra
29	Peršun (lišćar)	Domaće	veza	15	20	20	bez promene	dobra
30	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	kg	180	200	200	bez promene	dobra
31	Praziluk (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	prosečna
32	Rotkva (sve sorte)	Domaće	kg	70	80	70	-	prosečna
33	Spanać (sve sorte)	Domaće	kg	120	150	150	bez promene	prosečna
34	Tikvice (sve sorte)	Domaće	kg	60	70	70	rast	prosečna
35	Zelen (sve sorte)	Domaće	veza	60	70	60	bez promene	dobra
36	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	60	70	60	pad	prosečna
37	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	dobra

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

Datum prikupljanja podataka: 30. 9 - 7. 10. 2013. god.

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	13	16	16	pad	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	79	95	93	bez promene	prosečna
2	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	39	45	45	bez promene	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50 kg	Domaće	kg	20	22	20	bez promene	prosečna
2	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	13	16	16	bez promene	prosečna
3	Pšenica	džak 50 kg	Domaće	kg	20	22	20	bez promene	prosečna
4	Stočni ječam	džak 50 kg	Domaće	kg	22	25	22	bez promene	slaba

SILOS Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Domaće	kg	12.90	13	12.90	rast	prosečna
2	Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	rinfuz	Domaće	kg	13	13	13	rast	prosečna
3	Pšenica	rinfuz	Domaće	kg	16.70	17	16.70	pad	prosečna

CENE ŽIVE STOKE - 30.9 - 7.10. 2013. god.

Mesto prikupljanja cena Pančevo - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
					min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	Kg	250	280	250	bez promene	vrlo slaba
2	Koze	sve težine	sve rase	kg	120	120	120	bez promene	vrlo slaba
3	Ovca	sve težine	sve rase	kg	140	140	140	bez promene	vrlo slaba
4	Prasad	16-25 kg	sve rase	kg	250	250	250	bez promene	slaba
5	Prasad	<=15 kg	sve rase	kg	260	260	260	bez promene	vrlo slaba
6	Telad	80-160 kg	SM	kg	400	400	400	rast	vrlo slaba
7	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	kg	190	200	190	bez promene	vrlo slaba

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Datum prikupljanja podataka: 30.9. - 7.10. 2013. god.

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Junad	>480 kg	sve rase	220	235	225	pad	slaba
2	Krmače za klanje	>130 kg	sve rase	145	150	150	bez promene	vrlo slaba
3	Tovljenici	80-120 kg	sve rase	180	195	190	pad	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište i trobrzani plug Vogel Noot 3s 950, sve u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u jako dobrom stanju, može zamena. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem John Deere 3130 i plug Overum 3 brazde. Tel: 064/20-99-042
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalicu Rau 330 litara, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT s kopirnim točkom, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem traktor IMT 585 odličan i motor od 577 u delovima ispravan. Tel: 063/469-016
- Prodajem traktor Ursus 335, setvo-spremač 2.5 m i plug Olt dvobrazni, ciklar za drva. Tel: 063/194-54-78
- Prodajem traktor IMT 577 1991. godište, nove gume i plug IMT 757 dvobrazni, visoki, 14 coli. Tel: 062/960-11-16
- Prodajem traktor te 40, Tamić 75 i 4 jutra zemlje u arendu u Višnjčevu. Tel: 065/542-46-86
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, plug leopard 14 coli, drljače veliku i malu. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem traktor IMT533 prikolicu Dubrava 2,5 tone, plug jednobrazni i dvobrazni. Tel: 063/587-583
- Prodajem traktor IMT 533 sa kabinom, dvostepeno kvačilo, očuvan, garažiran, registрован, prvi vlasnik. Tel: 063/428-761
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, plug leopard 14 coli, drljače veliku i malu. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor Torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 063/855-44-23
- Prodajem kombajn New Holand 135, kabina, sečka. Tel: 063/828-9-121
- Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dosta dobrom stanju, može zamena za adapter
- Prodajem Rusa 82 stari tip, berač 223 i 224, lozničku 5,5 tona. Tel: 064/150-54-96
- za kukuruz u bilo kakvom stanju. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem John Deere 3130 i plug Overum 3 brazde. Tel: 064/20-99-042.
- Prodajem traktor IMT 533 i prikolicu jednoosovinku nosivosti 3 tone. Tel: 063/11-455-38
- Prodajem kombajn Deutz Fahr Topliner 4075 HTS. Tel: 064/15-35-938
- Prodajem traktor IMT 533 u odličnom stanju, špediter DUBRAVA kao nov, plug jednobrazni IMT i plug dvobrazni OLT-ov, sve kao novo. Tel: 065/5689089, 063/7033799, 063/587583
- Prodajem motokultivator Lavin 8 konjskih snaga, sa prikolicom, špartačem, plugom, tegovima i rezervnim točkovima. Cena 800 evra. Automizer ledni 80 evra i autoprikolica Panonija 80 evra. Tel: 064/8589-640
- Prodajem Rusa 82, stari tip i berač Zmaj 224. Tel: 064/150-54-96
- Prodajem traktor Ferguson 533 u dobrom stanju, nove gume, urađena generalna. Tel: 064/26-87-171
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalicu Rau 330 litara, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, plug dvobrazni 757, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara, špediter Dubrava. Tel: 064/31-59-118

- Prodajem traktor Toma Vinković. Tel: 022/631-495, 066/403-677
- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalicu Rau 330 litara, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, plug dvobrazni 757, grablje Šempeter 220, drljača sa 4 krila, levator 9 metara, špediter Dubrava. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem traktor Torpedo 45 i junicu debelu, staru 15 meseci za klanje. Tel: 022/737-562
- Prodajem Rakovicu 60 u dobrom stanju, dve nove prednje gume za Rakovicu i Vladimircu takođe u dobrom stanju. Tel: 066/937-23-63
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533 u dobrom stanju. Tel: 061/15-88-641
- Prodajem traktor IMT 585 u radnom stanju. Tel: 064/912-65-54
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

- Prodajem Ferguson 539, prva farba, vlasnik. Radenković. Tel: 060/06-88-133
- Prodajem traktor Torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 063/855-44-23
- Prodajem traktor Torpedo i kravu muzaru. Tel: 022/737-562
- Prodajem traktor 539, 1988. godište. Tel: 063/83-73-634
- Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište, u odličnom stanju. Martinci. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 066/93-54-743
- Prodajem silo kombajn Potinger. Tel: 069/43-81-699
- Prodajem Vladimirca i tanjiraču leskovačku 24 diska. Tel: 022/742-324
- Prodajem Vladimirca, motokultivator Honda 368 i levator 9 metara. Tel: 022/742-060
- Prodajem žitni kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju i traktor IMT 533. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor Belorus 820, 1999. godište, u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor IMT 558 i dvobrazni IMT plug. Tel: 064/33-11-825
- Prodajem traktor IMT 560, dobro stanje, 1982. godište, IMT 756vk kao nov bez ulaganja i 2 drljače mala i velika. Tel: 064/32-49-259

OPREMA

- Prodajem tanjiraču 28 Olt i plug tri brazde Lemind 14coli. Tel: 064/70-111-81
- Prodajem dve baterije za pneumatsku sejalicu kukuruza. Tel: 063/19-454-78
- Prodajem mlin za kukuruz Odžački. Tel: 065/373-14-60
- Prodajem tanjiraču 20 tanjira, leskovačka. Tel: 022/715-406
- Kupujem prikolicu do 3 tone. Tel: 063/870-30-14
- Prodajem jednooredni berač Zmaj 214s u odličnom stanju. Tel: 064/303-88-44
- Prodajem berač Zmaj 224, plug 2 brazde Leopard i mešaonu 350 kg. Tel: 022/2680-055
- Prodajem berač Zmaj 222 u odličnom stanju. Tel: 064/12-52-950

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

- Prodajem dvobrazni plug IMT 757, prvi vlasnik, odličan. Tel: 064/17-34-144
- Prodajem trofazni čekičar 5.5kW, melje i klip, može zamena za stoku. Tel: 064/361-60-54
- Prodajem utovarnu ruku slovenačku za stajnjak. Tel: 064/361-60-54
- Prodajem Zmaj 212, prerađena kipa i diže sekciju na klip. Tel: 064/161-09-53
- Prodajem žitnu sejaču 13 lula, može da seje i soju. Tel: 064/36-90-292
- Prodajem cisternu za osoku Creina 2.200 litara. Tel: 064/218-73-88
- Prodajem presu Claas markant 50 u ekstra stanju i plug Leopard 14 coli. Tel: 064/4758-889
- Prodajem spiralni transporter od 9 metara na točkovima sa trofaznim motorom sa sklopkama. Tel: 066/455-540
- Prodajem prikolicu motokultivatora MIO Osjek tip P600. Godina proizvodnje 1991., cena 200 evra. Tel: 022/662-312, 622-297
- Prodajem cirkular sa kardanskim pogonom za traktor nekorišćen, Jarak cena 250 evra. Tel: 022/662-312, 622-297
- Prodajem tešku drljaču i plug sa diskovima. Tel: 064/47-62-688
- Prodajem motokultivator IMT 509 dizel i tanjiraču sa 24 diska. Tel: 022/742-324
- Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište, prvi vlasnik. Tel: 064/310-14-20
- Prodajem motor za 577, tanjiraču sa 24 diska i prikolicu 5 t. Tel: 063/717-54-16
- Prodajem traktorsku prikolicu nosivosti 5 tona. Tel: 064/3080-863
- Prodajem novu kabinu za IMT 577 560, 542 sa zelenim staklima. Tel: 022/660-481, 064/965-23-39
- Prodajem tešku drljaču i plug sa diskovima. Tel: 064 47 62 688
- Prodajem dvobrazni plug IMT 757.2 i prikolicu za stoku ili menjam prikolicu za motor APN 4 uz dogovor. Tel: 022/663-095
- Prodajem krunjač trofazni na korpe. Tel: 063/83-68-768
- Prodajem prikolice Dubrave. Tel: 022/716-184
- Prodajem tarup Zmaj 4 reda. Tel: 064/22-688-19
- Prodajem motokultivator IMT 509 dizel i tanjiraču 24 diska. Tel: 022/742-324
- Prodajem motor za IMT 577, tanjiraču 24 diska i prikolicu 5 t. Tel: 063/71-75-416
- Prodajem bočne kosačice za Ferguson, jedna na poluge a druga ide ispod traktora ili menjam za jednu rotacionu. Tel: 064/45-10-423
- Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište, prvi vlasnik. Tel: 064/310-14-20
- Kupujem prikolicu do 3 t. Tel: 022/630-838
- Prodajem motor za 577, tanjiraču 24 diska i prikolicu 5 t. Tel: 063/71-75-416
- Prodajem prikolice Dubrave. Tel: 022/716-184
- Prodajem berač Zmaj 216 ili menjam za 577 novi tip. Tel: 022/666-409
- Prodajem krimler 3.6 m, hidraulično rasklapanje. Tel: 063/509-869
- Prodajem prekrupač na kardan, slovenački. Tel: 064/24-94-588
- Prodajem dvoredni berač Zmaj 220 sa bunkerom, berač u dobrom stanju, spreman za berbu. Tel: 064/33-77-840
- Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište. Tel: 064/310-14-20
- Prodajem krunjač Odžački u ispravnom stanju. Cena 120 evra. Tel: 064/48-64-62
- Prodajem krunjač sa svojim sopstvenim pogonom, kapacitetom 6,5 do 7 tona na 1 čas. Tel: 064/171-96-86

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

• Kupujem berač Eko 3500. Tel: 064/36-85-247

• Prodajem muzlicu "alfa laval", povoljno! Tel: 064/187-14-63

• Prodajem prikolicu za stoku, dve drljače jedna sa valjcima, mali i veliki špediter, jednobrazni plug, odžački prekrupač. Tel: 063/870-30-14

• Prodajem prekrupač nov, melje klip bez elektro Motora, elektro motor 4 kw, 720 obrtaja. Tel: 022/473-176

• Prodajem prskalicu 440 litara, IMT žitnu sejaču 23 reda, špartač za repu i soju šestoredni, vučeni dvoredni kombajn za repu. Tel: 063/569-417

• Prodajem dvoredni berač Zmaj 221, dobro stanje. Tel: 065/54-29-508

• Prodajem spremač 2.90 sa duplim rotorima, 3 god star. Tel: 022/715-406

• Prodajem bočnu kosačicu Dubrava za traktore IMT 533 i 539. Tel: 022/742-492

• Prodajem mašinu za pravljenje briketa, ručne izrade, cena dogovor, može i zamena. Tel: 022/716-779

• Prodajem dve nove kabine za IMT 577, 560, 542 sa zelenim staklima. Tel: 022/660-481, 064/96-52-339

• Prodajem samoutovarnu prikolicu za seno SIP slovenačka, aluminijumske stranice zapremine 19 m³ prvi vlasnik. Može zamena za bolju kipericu od 3.5 t uz doplatu. Miloš Matijašević, Adaševci. Tel: 064/29-30-657

• Prodajem polovne gume 14 9 28. Tel: 064/24-94-301

• Prodajem plug dvobrazni Leopard 14 coli, granu za duvan i dve gume kompletne balonke 15.3 sa felnama sa šest rupa, skoro nove i kardan dugački za berač. Tel: 022/737-255

• Prodajem prskalicu Rau 330 litara i sejaču za žito. Tel: 064/320-78-56

• Prodajem dvobrazni plug 757 i stočnu prikolicu. Tel: 022/663-095

• Prodajem krunjač trofazni na korpe. Tel: 063/83-68-768

• Prodajem špediter Dubrava nosivosti 1,5 t. Tel: 062/170-52-63

• Prodajem špediter Dubrava nosivosti 2 tone u odličnom stanju sa gornjim stranicama, cena po dogovoru. Tel: 063/70-66-346

• Prodajem motor za 577, silo kombajn, drljaču 4 krila. Tel: 064/193-04-69

• Prodajem prikolice Dubrave. Tel: 022/716-184

• Prodajem frezu za traktor IMT, radni zahvat 125 cm u ispravnom stanju. Adaševci. Tel: 065/215-84-17

• Prodajem Tomosovu samohodnu strižnu kosu. Tel: 060/630-80-30

• Prodajem pneumatski transporter žitarica 30 KW i silo frezu i nabijač. Tel: 060/0670-145

• Kupujem aparat za mužu krava. Tel: 022/731-462

• Prodajem motokultivator sa frezom 506 IMT i strižnu kosu samohotku. Tel: 060/630-80-30

• Prodajem mešaonu stočne hrane, čerupač za piliće, sušaru za polen za pčelare. Tel: 022/711-179, 064/207-10-97

• Prodajem mlin za integralno brašno, kapaciteta 150-200 kg/sat, kamen prečnika 800 mm plus sito i prohromsko sanduče za odlaganje brašna. Tel: 022/555-373, 063/541-411

• Prodajem polovan, dobro očuvan kavez za 100 koka nosilja. Tel: 022/623-596

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI

- Prodajem u Jarku kod Sremske Mitrovice 4,5 hektara obradive zemlje, ili je dajem u arendu. Tel: 061/1658-998
- Prodajem jutro zemlje u Rumi. Tel: 022/478-417, 062/960-11-16
- Prodajem 4 jutra zemlje u Privinoj Glavi. Tel: 022/715-499
- Prodajem kuću u Erdeviku na 20 ari placa. Tel: 064/960-33-97
- Prodajem plac u Sotu od 5 ari u blizini jezera. Tel: 022/621-340, 063/55-22-92
- Prodajem vikendicu u Vrdniku. Tel: 063/72-822-82
- Prodajem prazan plac u Krčedinu površine 16 ari, postoji put do placa. Cena po dogovoru. Tel: 064/86-15-448
- Prodajem stariju kuću sa 3.5 jutra zemlje uz kuću i pored puta, industrijska zona. Ruma. Tel: 062/478-824
- Prodajem kuću u Indiji na 15 ari placa blizu centra. Tel: 064/128-62-31
- Prodajem kuću u Šidu moguća i zamena zamanju na selu. Tel: 060/377-00-16
- Prodajem manju kuću u Sremskoj Mitrovici kod Crvene česme, struja, voda, kanalizacija (nema plac i dvorište), ulaz je sa ulice. Cena 10.000 evra. Tel: 022/423-872, 063/78-43-922
- Prodajem kuću u Rumi, 110 kvadrata, plac 1,7 ari i 3,8 ari bašte sa pomoćnim prostorijama, centralno grejanje, gas, 4 sobe, kuhinja, kupatilo, WC, podrum, garaža. Blizina centra, miran kraj. 39.000 evra. Tel: 022/472-848
- Prodajem 152 ara zemlje u Berkasovu, potez Klještica. Tel: 062/973-96-74
- Prodajem dva i po jutra zemlje u komadu potes Zabran u Lačarku. Tel: 063/899-26-53
- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu. Hitno i povoljno. Tel: 064/238-10-91
- Prodajem staru kuću za rušenje u Ležimiru na velikom placu, vrlo povoljno. Tel: 065/50-36-567
- Prodajem kuću u Vašici sa pomoćnim prostorijama. Tel: 022/731-524
- Prodajem jutro zemlje u Lačarku. Tel: 064/249-24-01
- Prodajem kuću u Nočaju na 20 ari placa blizu centra. Tel: 064/422-56-92
- Prodajem industrijski plac 33 ara na ulazu u Sremsku Mitrovicu kod Paje otpada, struja, voda, kanalizacija. Tel: 063/520-277
- Prodajem malu vikendicu u Ležimiru sa strujom, pod voćem. Tel: 063/540-744
- Prodajem trosoban stan na lepog lokaciji u naselju Matije Hudi u Sremskoj Mitrovici. Cena vrlo povoljna. Tel: 022/625-862
- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu, potes Lasicke. Hitno i povoljno. Tel: 064/238-10-91
- Prodajem 4 jutra zemlje u Privinoj Glavi. Tel: 022/715-499
- Prodajem jutro zemlje kod Matroza, industrijska zona. Tel: 022/640-102, 060/38-88-461
- Povoljno na prodaju kuća u Erdeviku sa pomoćnim prostorijama, bašta, podrum garaža. Cena po dogovoru. Tel: 064/706-12-10
- Prodajem 2 jutra zemlje u Lačarku. Tel: 022/670-896

- Prodajem jutro zemlje u Kuzminu potes Lasice. Hitno i vrlo povoljno. Tel: 064/238-10-91
- Menjam vikendicu u Novom Sadu za vikendicu u Vrdniku. Tel: 064/251-09-29
- Prodajem kucu u Bogatiću, na 10 ari placa sa pomoćnim zgradama, tvrda gradnja, ulica Branka Đonlića. Tel: 064/420-21-54
- Prodajem ili menjam plac površine 23 ara, voda, struja, u Lačarku za kuću u Erdeviku. Tel: 061/64-53-191
- Prodajem garsonjeru u Indiji, nova gradnja, Pinkijeva 2. Tel: 022/592-808, 062/82-05-256

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Kupujem soju. Tel:022/650-478, 063/800-93-68
- Prodajem futoški kupus. Tel: 060/761-87-84
- Prodajem vagon kukuruza. Tel: 064/3266-011
- Prodajem kukuruz za siliranje AS-160 visina preko 4 m zelen, najbolji za siliranje. Tel: 064/417-4002, 063/87-030-14
- Prodajem jedan vagon kukuruza. Tel: 064/32-66-011
- Prodajem ovčije stajsko dubre, povoljno. Tel: 064/303-90-56
- Prodajem krušku Viljamovku. Cena po dogovoru. 022/715-848
- Prodajem ječam. Tel: 022/476-908
- Prodajem kukuruz, rod 2012. Tel: 022/671-888, 063/519-089
- Prodajem baliranu detelinu, 50 komada bala, cena 280 din/kom. Tel: 064/37-69-159
- Prodajem kukuruz rod 2011-2012 i oko 4 t soje. Tel: 062/817-08-61
- Prodajem kukuruz, vrlo kvalitetan. Tel: 022/448-261, 061/29-55-627
- Prodajem 300 bala sena, može zamena za ovce, motokultivator dizel, traktor Tomu Vinković. Toša, mandeloški put. Tel: 022/631-495, 066/403-677
- Prodajem baliranu detelinu, 100 komada bala, cena 270 din/kom. Tel: 064/37-69-159
- Prodajem šljive. Tel: 063/344-836
- Prodajem 1 tonu tritikala. Tel: 022/666-146
- Prodajem stočni ječam. Tel: 064/34-533-64
- Prodajem balirano seno. Stejanovci. Tel: 064/024-52-61
- Prodajem 400 bala sena, može i u rinfuzi i motokultivator dizel. Sremska Mitrovica. Tel: 022/631-495, 066/403-677
- Prodajem detelinu. Tel: 022/736-338
- Prodajem 4 tone kukuruza, cena 2.500. Tel: 062/13-37-268
- Prodajem stočni ječam. Tel: 064/345-31-21
- Prodajem 500 kg starog tritikalea. Tel: 022/666-146, 064/920-88-00
- Prodajem veću količinu zdravog kukuruza ekstra kvaliteta. Tel: 065/623-03-11
- Prodajem jedan vagon kukuruza. Tel: 064/32-66-011
- Prodajem 2 vagona kukuruza. Tel: 063/509-869
- Prodajem balirano seno, veća količina. Tel: 064/02-45-261
- Prodajem koziji sir. Tel: 022/752-043
- Prodajem kukuruz. Tel: 064/14-974-13

USLUGE, POSLOVI

- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117
- Uslužno bušim rupe traktorom za voće, stubove i ograde. Tel: 064/99-25-898
- Pouzdan čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251
- Freziram bašte u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495
- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga potrebni automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11
- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945

SREMSKA POLJOPRIVREDA

- **Vaš poljoprivredni savetnik**
- **Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis**

MARKETING

Tel/fax: 022/610-496

Mob: 064/1629-737

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Vršim negu starih, bolesnih i osobe sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35
- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106
- Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813
- Diplomirani ekonomista daje časove matematike. Tel: 064/264-76-91
- Ozbiljna žena negovala bi nepokretne starije osobe i čuvala decu. Tel: 064/050-16-36
- Dajem časove engleskog i nemačkog jezika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666
- Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem 17 prasica težine 14-16 kg. Cena: 270 din/kg. Tel: 022/737-283
- Prodajem žensko tele Simentalka. Tel: 063/870-30-14
- Prodajem kravu mazaru. Tel: 064/240-61-77
- Prodajem 11 prasadi, težine 15-17 kg. Tel: 022/737-672
- Prodajem mangulice težine 120-150kg. Tel: 064/67-22-682
- Prodajem tri krave i tele. Tel: 022/684-510
- Prodajem steonu kravu. Tel: 022/448-043
- Prodajem visoko steone mlečne junice. Tel: 060/044-31-62
- Prodajem dve krmače za klanje. Mandelos. Tel: 022/681-620
- Prodajem 9 prasica težine 20-30kg. Lačarak: 063/551-243
- Prodajem ovce i jaganjce. Grabovci. Tel: 064/31-922-95
- Prodajem koke nosilje 18 nedelja stare. Tel: 063/717-54-16
- Prodajem tri krave i tele. Tel: 022/684-510
- Prodajem steonu kravu. Tel: 022/448-043
- Prodajem dve krmače za klanje. Mandelos. Tel: 022/681-620
- Prodajem ovce i jaganjce. Grabovci. Tel: 064/319-22-95
- Prodajem koke nosilje 18 nedelja stare. Tel: 063/71-75-416
- Prodajem suprasne nazimice. Tel: 062/86-84-024
- Prodajem 3 praseta a kupujem jalove krave za klanje, junice. Tel: 022/668-246, 061/716-74-12
- Prodajem odrasle patke. Tel: 022/325-232
- Prodajem muško tele sisavče. Stejanovci. Tel: 064/36-16-054
- Prodajem koke nosilje 18 nedelja stare. Tel: 063/71-75-416
- Prodajem sjajnjene ovce. Tel: 064/4430-891
- Prodajem jaganjce za klanje. Tel: 022/663-218
- Prodajem oteljenu junicu sa tel-etom. Tel: 065/56-03-549
- Prodajem dva lepa crveno-bela muška teleta stara 40 dana i Olt kosaiću. Tel: 022/650-478, 063/800-93-68
- Prodajem 7 krava simentalske rase. Tel: 022/443-088
- Prodajem crveno-belu kravu steonu 6 meseci. Tel: 064/026-93-10

- Prodajem krmaču za klanje. Tel: 064/31-91-246
- Prodajem suprasnu krmaču. Tel: 022/493-558
- Prodajem odrasle bele guske. Tel: 022/325-232
- Prodajem žensko june težine oko 250 kg, Simentalka. Tel: 061/624-65-77
- Prodajem 2 krave muzare, jedna crno bela, druga je Simentalka, daju po 20 litara mleka. Radenković. Tel: 060/06-88-133

ZALIVNI SISTEMI

- Prodajem zalivni sistem za navodnjavanje kompletan, plug obrtač dvostrani Cron i plug dvostrani leskovački, krunjač sip na kardan. Tel: 064/4944-907
- Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638
- Prodajem žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473
- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153
- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133
- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808
- Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016
- Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183
- Prodajem pumpu Tomos za navodnjavanje i cevi za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095
- Prodajem 4 plastenika dužine 40 m i visine 8 m sa najlonom. Tel: 062/405-539
- Prodajem aluminijumske cevi za navodnjavanje, fi 70, 60 komada sa prskalicama i 9 komada fi 50 sa prskalicama. Tel: 064/4113-590
- Prodajem tifon Fores prečnika 90 mm, 420 cm, 2003. godište, pumpa Bauer. Tel: 022/445-375, 063/1188-219
- Prodajem Honda MIO 10, pumpu kapaciteta 1100 l/min, benzinska. Cena 400 evra. Tel: 022/312-740, 063/71-66-245
- Prodajem cevi za navodnjavanje prečnika 70 i 90, kompletan sistem. Radinci. Tel: 022/660-249

PLASTENICI, STAKLENICI

- Prodajem platenik. Tel: 060/1525-643
- Kupujem rasadnik 8 x 50 m sa duplom konstrukcijom. Tel: 022/453-028
- Staklenik 1100 m² u radu. Tel: 063/535-179
- Plastenici alu konstrukcija 28x4,5 m. Tel: 063/8511-323

PČELARSTVO

- Prodajem šumski med, cena 400 dinara, za područje Šida besplatna kućna dostava. Tel: 022/712-355
- Kupujem polenov prah. Tel: 065/60-12-030
- Prodajem med lipa i bagrem. Tel: 022/716-516, 064/6522-453
- Prodajem bagremov i lipov med, veća količina. Tel: 022/718-292, 064/652-24-53

- Prodajem med bagremov, lipov, polen i društva sa 10 ramova. Tel: 022/718-292 064/6522-453
- Prodajem med Lipov i bagremov na veliko. Tel: 066/005-655
- Prodajem šumski med 350 din/kg. Tel: 022/712-355
- Prodajem 10 košnica sa pčelama. Tel: 022/2710-130, 063/8574-180
- Prodajem 30 košnica sa pčelama. Tel: 064/33-11-629

KUĆNI LJUBIMCI

- Prodajem štenice kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200
- Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857
- Prodajem štenice Labradora. Tel: 060/010-19-71
- Prodajem kućice rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070
- Hitno poklanjam ženu šarplaninca sa papirima, zbog odlaska u inostranstvo. Tel: 031/154-001
- Pikinezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-053
- Lesi muško štene odnegovano staro osam meseci. Tel: 063/234-219
- Prodajem kućice pekinezera, patuljaste pinčeve, nemačke kratkodlake ptičare, lovne terijere, vakcinisani i revakcinisani. Dublje. Tel: 062/188-00-24

MOTORNA VOZILA

- Prodajem Zastavu 128, 1985. godište, u voznom stanju veoma povoljno. Tel: 069/356-28-49
- Prodajem Peugeot 206 2003. godište i Renault Clio 2002. godište, oba benzinci sa 5 vrata i klimom, povoljno. Tel: 063/86-67-678
- Prodajem Fiat Punto 2002. godište, 1.200 kubika, registrovan do 25.07.2014, u dobrom stanju, veoma mali potrošač. Cena 2.050 E, nije fiksno. Tel: 064/611-37-16
- Prodajem Golfa 2 GTi. Tel: 063/344-836
- Prodajem Ford Mondeo, 1996. godište, 1.8 benzin, u extra stanju, pocinkovana limarija, motor odličan. Tel: 066/93-56-478
- Prodajem kamion Zastava 35.8, 1988. godište, odličan. Tel: 064/94-355-08
- Prodajem prikolicu kamionku dvosovnika, sedam tona, sva od metala, bez gornjih stranica, u dobrom stanju. Klenje. Tel: 015/457-421

Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godište '83., benzin-plin, povoljno. Tel: 064/14-69-263

- Prodajem Ladu Samaru, 1992. godište, registrovana do kraja januara 2014. godine i auto prikolicu registrovanu do 15.03.2014. Cena po dogovoru. Tel: 022/314-616
- Prodajem Ford Eskorta 5, 1991. godište, 1.6 benzin, istekla registracija, odlično stanje, cena 350 E i golf 2, 1.6d, 1986. godište, dosta dobar, registrovan, cena 700 E. Tel: 064/44-06-988
- Prodajem Seat Ibiza dizel, 2002. godište, povoljno. Tel: 064/25-10-929
- Prodajem Citroen C5, 2002. godište. Tel: 063/515-003
- Prodajem Opel kadet, dizel 1.6 karavan, fabričko stanje, alu felne, gume odlične. Povoljno. Tel: 063/558-801
- Prodajem audi 80, 1990 godište, benzin, gas, spreman za registraciju. Tel: 064/ 00-55-904
- Povoljno prodajem kamion TAM-10-110 registrovan, fabrički produžen, sandučar, kamion je u odličnom stanju, vlasnik. Tel: 061/204-96-33
- Prodajem Yugo 55.a za američko tržište 1988. godište, registrovan do 21.08.2014. cena 600 E. Kukujevci. Tel: 064/911-82-92

RAZNO

- Prodajem mešaonu za prekrupu. Tel: 061/497-412
- Prodajem ili menjam vagu drvenu od 500 kg sa tegovima, može za prasice i jaganjce. Tel: 022/618-939, 064/177-21-98
- Prodajem kavez za 60 koka nosilja. Tel: 065/2714-143, 022/714-143
- Prodajem dve kace za kominu od po hiljadu litara. Tel: 022/666-012, 066/937-14-94

- Iznajmljujem bušilicu za bušenje rupa za saditi voće. Tel: 064/17-34-309
- Prodajem bagremova drva debela, 25 evra. Tel: 063/520-419
- Prodajem kavez za koke nosilje 120 i 3 puta 60 komada sa tepsijama. Tel: 064/33-54-760
- Kupujem kaban za rakiju do 60 litara. Tel: 063/774-11-48
- Kupujem čokove. Tel: 064/256-20-40
- Prodajem kaban za rakiju 160 l sa destilatom. Tel: 062/393-706
- Prodajem kalorični briket za loženje pakovan u džambo vreće od 1 tone, uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330
- Popravka svih vrsta gibnjeva od poljoprivredne mehanizacije i ostali kamionski i kombi program. Branko Vulin, Lačarak. Tel: 022/673-667, 064/175-81-43

- Prodajem jaja japanskih prepelica. Tel: 060/710-89-20
- Prodajem bagremove stubove za vinograde, voćnjake, ograđivanje. Tel: 062/314-330
- Prodajem muzlicu Alfa Laval. Povoljno. Tel: 064/18-71-463
- Kupujem mešaonu stočne hrane kapaciteta 250 do 350 kg. Tel: 022/670-056
- Prodajem sve vrste uglja za ogrev: sušeni, kameni, drveni. Prevoz obezbeđen. Tel: 062/314-330
- Prodajem kaban za rakiju od 150 litara. Tel: 064/17-34-144
- Prodajem humus (crnu zemlju) za nasipanje cvetnjaka, bašti; travu u busenu, potpuno čista otporna na gaženje, engleska, može i sa postavljanjem. Tel: 062/314-330 Kupujem vrcaljku za med. Tel: 064/240-66-16
- Prodajem brodski pod 19 mm, izbrušen, potpuno suv, može se postaviti na lepak, bez ispadajućih čvorova, uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330
- Prodajem sadni materijal za trogodišnju plantažu mente. Tel: 063/1100-872
- Prodajem kaban za rakiju od 150 litara. Tel: 064/13-94-294
- Prodajem topolove oblice i poluoblice prečnika 11 i 16 cm za brvnare, ograde, baštenske garniture i kućice, oblaganje kuća i vikendica. Tel: 062/314-330

- Prodajem mlin za kukuruz, može da melje i klip, trofazni motor 8 KS (Grgurevci). Tel: 064/3627-401
- Prodajem krunjač Somborac sa 4 rupe na kardan, malo radio. Tel: 063/8054-061
- Prodajem kavez za 10 koka nosilja. Tel: 022/714-336
- Prodajem bagremove stubove za vinograde, voćnjake, ograđivanje. Tel: 062/314-330
- Prodajem mešaonu stočne hrane, čerupač za pilice, sušaru za polen za pčelare i elektromotore. Tel: 064/207-10-97

LIČNI OGLASI

- Tražim slobodnu ženu za ozbiljan brak. Tel: 061/6083-265
- Tražim slobodnog muškarca od 55-60 godina. Tel: 061/1500-575
- Momak traži devojku ili razvedenu mlađu ženu za ozbiljan brak. Tel: 061/2401-699
- Ozbiljna žena penzionerka 70-ih godina traži situiranog penzionera od 70-75 godina radi braka. Tel: 022/671-135
- Ozbiljan muškarac pedesetih godina stambeno obezbeđen traži ozbiljnu ženu za upoznavanje, druženje, brak. 064/4376-860
- Muškarac neženjen 43 godine iz Indije, materijalno i stambeno obezbeđen, želi da upozna žensku osobu do 35 godina radi ozbiljne veze i braka 060/056-0291
- Slobodan ozbiljan muškarac upoznao bi slobodnu ženu Mitrovčanku do 60 god. Tel: 063/8817-329
- Razveden (25) iz Šida traži ženu sa detetom za brak. Tel: 065/4588-419
- Tražim dobru skromnu i slobodnu damu do 50 godina. Tel: 063/8703-014
- Tražim penzionera stambeno obezbeđenog do 65 godina za brak. Tel: 065/2004-958
- Penzioner (57), stambeno obezbeđen traži ženu od 45 do 55 god radi druženja i braka. Tel: 062/630-881
- Muškarac (50) želi upoznati ženu istih godina bez obaveza. Tel: 065/6653-301
- Razveden, ozbiljan muškarac 55 godina iz Šida želi upoznati skromnu slobodnu ženu sa područja Šida. Tel: 063/1048-111
- Penzioner 63 godine upoznao bi žensku osobu radi druženja, moguć brak. Tel: 064/576-67-89
- Razveden muškarac, 40 godina, želeo bi da upozna žensku osobu za vezu. Tel: 061/1848-617

ODRŽANA TRADICIONALNA „GUŠČIJADA“

Najboljoj ptici u čast!

- Ovde je život čoveka i guske sjedinjen i, bez obzira što broj gusaka opada, mislim da će Šatrinčani živeti dokle god ima i jedne bele ili crne guske u našim dvorištima ili na našim sokacima. Sad, kako smo mi ljudi koji vole da žive, to će siguran sam, biti i gusaka - smatra Pera Greč

Šatrinačka „Guščijada“ predstavlja još jednu u nizu značajnih manifestacija kojom meštani ovog sela daju veliki doprinos očuvanju tradicije i kulture življenja koja polako postaje prošlost i deo predanja koje se pričom prenosi od predaka do potomaka, rekao je protekle subote Vladimir Petrović, predsednik opštine Irig na otvaranju jedinstvene manifestacije u Sremu koja se organizuje u čast guski, kako Šatrinčani kažu „najboljoj ptici na svetu“.

Ove godine, svečanost koju tradicionalno organizuju Mesna zajednica i Zavičajno društvo „Šatrinčani“, uz pomoć i podršku lokalne samouprave i iriške turističke organizacije, održana je u kompleksu etno kuće koji je još uvek u fazi uređenja, a veliki broj posetilaca svojevrsan je dokaz da će i generacije koje dolaze umeti da nastave tamo gde su stariji stali.

Pozdravnom rečju i zahvalnicom

Doterane za paradu

gostima, „Guščijadu“ je otvorio Erne Varnju, nakon čega je usledio nastup kulturno-umetničkih društava „Šandor Petefi“ iz Šatrinaca i

Dobrodola, kao i KUD-a „Zmaj“ iz Iriga.

„Guščijada“ ne predstavlja samo očuvanje starih poljoprivrednih tradicija ovog kraja, nego i kulturnih, s obzirom na činjenicu da ovde, zajedno sa guskama i među njima živi nekoliko naroda od kojih su Mađari i Srbi najbrojniji. Zapravo, mislim da nećemo pogrešiti ako kažemo da na simboličan način upravo „Guščijada“ potvrđuje lepotu vojvođanske šarolikosti, rekao je Varnju. Da je ovogodišnja svečanost, čiji je centralni događaj bio kuvanje guščijeg paprikaša, za šta je, kako rekoše kuvati „žrtvovano“ nekoliko desetina gusaka, opravdala očekivanja istakao je i predsednik Mesne zajednice **Pera Greč**, istakavši da iako više ne

lete po sokacima kao ranije, guske i dalje ostaju simbol Šatrinaca.

- Ovo je jedan od onih dana kada se podigne celo selo, jer svako želi da da svoj doprinos opštem veselju. Ako nekoga zanima šta su Šatrinčani i kakvi su Šatrinčani, treba da poseti „Guščijadu“. To smo mi, to je ono što nas čini onim što jesmo i što želimo da budemo. Ovde je život čoveka i guske sjedinjen i bez obzira što broj gusaka opada, mislim da će Šatrinčani živeti dokle god ima i jedne bele ili crne guske u našim dvorištima ili na našim sokacima. Sad, kako smo mi ljudi koji vole da žive, to će, siguran sam, biti i gusaka, rekao je Greč.

U publici i veliki i mali

A da je „Guščijada“ mnogo više od manifestacije čiji su turistički potencijal dokazali mnogobrojni gosti iz Novog Sada i drugih delova Srema koji su došli ne samo da probaju paprikaš, nego i da u društvu prijatelja i rođaka „okrenu“ po koje prase ili jagnje, napomenuo je i Vladimir Petrović koji je rekao i to da fešta u čast guske i Šatrinaca nudi mogućnost dodatnog upoznavanja sa običajima ovog dela Srema.

I dok su ratoborne, ćudljive, nikada dovoljno pouzdane i za gledanje doterane guske odmarale iza vešto napravljene ograde, dok su deca otrgnuta iz ruku svojih roditelja i ulepljena šećernom vunom „od uva do uva“, trčala od licidera do igračkara, ili pak sa svojim učiteljicama i vaspitačicama iz OŠ „Dositej Obradović“ i Dečije ustanove „Dečija radost“ iz

šatrinačkog područnog odeljenja prodavali svoje rukotvorine i delili besplatne jabuke, starije je u popodnevnom časovima, pa sve do večeri zabavljao poznati bend „Apolutno romantično“.

Na kraju, recimo i to da je u ukupnom plasmanu u takmičenju pravljenja najboljeg guščijeg paprikaša prvo mesto ove godine osvojila ekipa šatrinačke Mesne zajednice koju je predvodio **Andraš Sabo**.

U likovnom takmičenju za predškolske i osnovne, prvo mesto u kategoriji predškolskog uzrasta osvojila je **Lana Birinjii**, u kategoriji prvih razreda **Dario Takač**, drugih razreda **Simeun Trivunović**, trećih razreda **Miloš Vuković**, dok je u kategoriji četvrtih razreda prva bila **Emilija Birinjii**.

S. Lapčević

Igre iz Srbije

Paprikaš i žena traže nežnu ruku!

Da je za pravljenje najboljeg guščijeg paprikaša potrebna nežna ruka pričao je Josip Mihaljik Doja, kako kaže glavni šatrinački kuvar i dugogodišnji fudbaler.

- Mora ruka da bude nežna. To je kao sa ženom. Nema tu ništa na brzinu i ništa grubo. Nije to mast pa da možeš kako hoćeš. Mora polako da se meša, da se mesno ne zdrobi, jer je najbolji paprikaš onda kada se meso seče krupno. Ali mora biti meso, ne čoškovi i krajevi, nego sredina. Za paprikaš za četiri duše potrebna je jedna guska, a za ovu priliku stavili smo 26 komada, pa vi sad računajte. Takođe, važno je i to da se prilikom kuvanja ne stavljaju ni mast ni ulje i da se meso kuva samo u vodi, krompiru i sposvenom soku, naravno sa malo začina, kako ko već voli. Bitno je da se zna i to da ovaj paprikaš ne može biti gust kao recimo goveđi gulaš, što ljudi često ne znaju pa onda ukuvavaju po nekoliko puta. Ovo nije gulaš i ovaj paprikaš se obavezno jede kašikom, priča Doja i dodaje: - Ša-

Josip Mihaljik - Doja

trinci su prestonica gusaka. Nema sela više koja drže do ovih ptica osim Šatrinčana. Sećam se da nekada nije bilo moguće naći kuću u kojoj nedeljom ili o praznicima nema guščijeg paprikaša i gde god da ste, tim danima zastali, mogli ste probati izuzetan paprikaš.

Mađarske igre

Stari đeram...

Obnova starog đerma

Na prilazu šatrinačkoj Etno kući, mnogobrojne posetioce ovogodišnje „Guščijade“ dočekala je i već nesvakidašnja slika: stari, veliki đeram oko kojeg su mirno pasla četiri konja i nešto više prasica. Oni stariji Šatrinčani vele da ovaj đeram pamti i „dedu našeg dede“ i da je do pre par decenija bio mesto okupljanja guščara i stočara koji su upravo na tom prostoru vodili svoje životinje na ispašu, a kako kaže rođeni Šatrinačanin **Steva Pištević**, radi se u tome da se u skorije vreme đeram obnovi.

- Sve je manje đermova u Sremu koji je po njima, ali i po stoci koja je oko njih pasla i ljudima koji su tu tražili predah nekada bio i te kako čuven. Ipak, još uvek ima ljudi koji dovode ovde svoju stoku na ispašu, a sve više bele guske smenjuju krave. Bilo kako bilo, Šatrinčani vole ovaj đeram i siguran sam da će posle obnove ponovo postati važan koliko je bio i ranije, kaže Pištević.